

Ardealul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Uj feladatok előtt a romániai Szeszszindikátus Rt.

A szeszdó leszállítását, a diluálási kényszer eltörlését és egészséges, új szeszdótörvényt vár Románia legális szeszipare a Maniu-kormánytól — Gazdasági törvényszerűség és állami érdek kívánja meg a Szeszszindikátus Rt. működésének államhatalmi támogatását

A politikai rezsimváltozás, amely Romániában a liberális kormány távozásával és a nemzeti parasztpárt Maniu Gyula elnökletével kormányra való jutásával bekövetkezett, új feladatok elé állította az összes gazdasági érdekképviseletet is, amelyek részére új működési területet és lehetőséget, új tevékenységi atmoszférát teremtett.

A különböző gazdasági érdekképviseletek az új politikai viszonyok között új orientációt kénytelenek keresni,

hogy az általuk képviselt szakmai érdekeket a legteljesebb összhangba hozzassák a nemzetgazdaság elveivel és törvényeivel.

Az összes gazdasági érdekképviseletek közül elsőnek a kereskedők hatalmas tábora mozdult meg, akik a Sfatul Negustoresc és az Erdélyi és Bánsági Kereskedői Testületek Szövetsége közös rendezésben Bukarestben november 11-én és 12-én országos kongresszust tartottak, amelyen megjelent a kormány képviseletében Madgearu ipar- és kereskedelemügyi miniszter is, aki ünnepélyes ígéretet tett a teljes kereskedelmi szabadság visszaállítására és a romániai kereskedők jogos sérelmeinek radikális orvoslására. Új célkitűzéseket kíván megvalósítani a romániai nagyipar érdekképviselete az UGIR is, új munkaprogramot állít össze a romániai kereskedelmi és iparkamarák szövetsége és természetesen, hogy új helyzetbe került a romániai szeszipart reprezentáló Szeszszindikátus Rt. is,

amely hosszú idő óta folytat már céltudatos gazdaságpolitikát és heroikus munkát a romániai nemzetgazdaság egyik legértékesebb tényezője, a szeszipar általános konszolidációja érdekében.

A Szeszszindikátus Rt. a liberális kormány illetékes szakminiszterével Brătianu Vintila pénzügyminiszterrel hosszú időn keresztül folytatott szívós harcot, hogy meggyőzze a pénzügyminisztert a Garoflid-féle szeszdtörvény helytelen intézkedéseiről és arról, hogy az államkincstár és az államrezon érdekeivel is ellenkezik az a politika, amelyet illetékes körök a romániai szesziparral szemben évek óta folytattak

és amely politikának káros hatásai nemcsak a romániai szesziparra és szeszkereskedelemre voltak végzetesek, nemcsak szociális szempontból jártak katasztrófális hatással, hanem

a feketeszesz főzésének mértéktelen elburjánzása következtében az általános közegészségügyre is károsak voltak, a fiskus érdekeire pedig, a szeszdóbevételek milliárdos esőkenése következtében megdőbbséget.

Szükség van a Szeszszindikátusra

A Maniu-kormány és annak szakminisztere Popovici Mihai tudatában van annak, hogy a Szeszszindikátus nem egyéni érdekeket szolgáló érdekszövetség, hanem olyan szerv, amely a közgazdasági törvényszerűség hívott életre és amelynek működése magasabb nemzetgazdasági és államháztartási szempontból is egyenesen nélkülözhetetlen.

A nyugati államokban maga a kormányhatalom hívta életre a szesziparnak egységes szindikátusába való tönörülését.

Ausztriában, Csehszlovákiában, Németországban, Franciaországban, Magyarországon és a többi államokban az állami költségvetés biztos bevételi tételének állandósítása tette szükségessé a szesziparnak kényszer uton szindikátusba való tönörítését és ez alól a kényszer alól Románia sem vonhatja ki magát és nem szakíthat a szesziparral kapcsolatosan azokkal az imperatív módon jelentkező normákkal, amelyeket a nyugati államok hosszú évek kísérletei után elfogadtak és honoráltak. A Szeszszindikátus Rt. szükségességét, nélkülözhetetlenségét az a parancsoló körülmény teremtette meg, hogy

egyetlen iparágban sem nyilvánul meg olyan hatalmas verseny és árukiadás, mint éppen a szesziparban.

Elengedhetetlen a Szeszszindikátus Rt. működése, hogy a szindikátus központi szabályozása mellett történjen Romániában a termelés, a kereslet és a kínálat egyensúlybantartása, az ellenőrzéssel megakadályozása annak, hogy primitív módon előállított és az egészségre ártalmas alkoholos italok kerüljenek forgalomba a modern technikai berendezések segítségével előállított legális szeszszel szemben. Az állam érdekei is megkövetelik a Szeszszindikátus Rt. fentartását és célkitűzéseinek megvalósításában az állami támogatást. A Szeszszindikátus Rt., amely egyesíti magába az összes romániai szeszgyárakat, tekintet nélkül azok mezőgazdasági vagy ipari jellegére —

központi ellenőrzésével biztosítja az államkincstár részére biztos be-

vételeinek egyik tekintélyes részét, a szeszdót, amelynek behajtása az államhatalom részére semmiféle külön megterhelést nem jelent, a költségvetésben pedig, mint biztos és állandó tétel szerepel.

Az elmúlt év szomorú tapasztalatai is nyilvánvalóvá tette, hogy a Szeszszindikátus olyan intézménye Romániának, amely ha nem léteznék, a legsürgősebben és állami támogatással volna megvalósítandó, mert a megfelelő jó szeszdótörvény hiányában és az államhatalommal való harmonikus kapcsolat megteremtése nélkül a Szeszszindikátusnak a szeszipar konszolidációra való törekvései meddőek maradnak és a sikertelenségnek nemcsak a szeszipar egyes tényezői, de maga az államkincstár is anyagiakban megnyilvánuló súlyos kárát vallja.

Három milliárd szeszdótól esett el az állam

Közismert tény és ezt a legutóbb már maga Brătianu Vintila pénzügyminiszter is megerősítette, hogy a Garoflid-féle törvény jelenlegi formájában való életben tartása és a Szeszszindikátus működésének az államhatalom részéről való negligálása az államkincstárnak szeszdóban 2 és félmilliárd lej kárt okozott.

A feketeszesz főzésének a legszélesebb körben való elterjedése következtében ugyanis a legális romániai szeszipar tevékenységében megbénult, mindenki tiltott uton előállított adózatlan szeszt használt és az államkincstár bevétele így 2 és félmilliárd lejjel volt kevesebb.

A liberális kormány hajlandó volt leszállítani a szeszdót és eltörölni a diluálási kényszert

Eznek a veszélyes helyzetnek a felismerése készítette engedékenységre a gazdasági és politikai elveikhez egyébként szilárdan ragaszkodó Brătianu Vintila volt pénzügyminisztert is arra, hogy revízió alá vegye állás-pontját és engedményeket tegyen a Garoflid-féle törvényekkel szemben a legális romániai szeszipar javára. Azok a tárgyalások, amelyeket a Szeszszindikátus Rt. vezetői Brătianu Vintilával lefolytatnak, eredményesek voltak, amennyiben

a liberális kormány pénzügyminisztere belcegyezett abba, hogy a szeszdó lényegesen leszállítsák és a szesznek a depókban való diluálási kényszere megszűnjék.

A Szeszszindikátus Rt. hatalmas sikerként könyvelheti el ezeket az engedményeket, amelyeknek realizálására azonban a liberális kormány bukása következtében sor már nem kerülhetett.

A Maniu-kormány uralomrajtása kötelességévé teszi a Szeszszindikátus Rt. vezetőinek, hogy a romániai szeszipar konszolidációja érdekében megindított munkájukat változatlan energiával folytassák. Értés-üléseink szerint a Szeszszindikátus Rt. vezetői már megkezdték a tárgyalásokat Popovici Mihai pénzügyminiszterrel, aki hajlandóságot mutat ar-

ra, hogy a romániai szeszipar jogos kívánságát honordlja.

Természetes, hogy a kormány tevékenységét a politikai munkakör köti még most le és így a gazdasági intézkedések és reformok megvalósítása néhány hetes késedelmet szenved. Nem kétséges azonban, hogy a Maniu-kormány és annak szakminisztere Popovici Mihai teljes mértékben honorálni fogják az egyetemes romániai szeszipart képviselő Szeszszindikátus kívánságait alkalmas időben — de a legrövidebb időn belül —

revízió alá veszik a Garoflid-féle szeszdtörvényt

és annak hiányos, az ipar és az államháztartás érdekeivel ellentétes rendelkezéseit úgy módosítják, hogy az eszközölt revízió után a legális szeszipar visszanyeri régi jogait, az államkincstár pedig a szeszdóbevételek állandósításával egyik legbiztosabb jövedelmi forrását ténylegesen megkapja.

Az Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság állandóan napirenden tartotta a multban is a romániai szeszipar konszolidációjának kérdését és kötelességének tartja, hogy részletesen beszámoljon azokról az újabb eseményekről is, amelyek a Maniu-kormány remélhetőleg megértő álláspontja következtében a romániai szeszipar renaissance-át fogják megvalósítani.

Fabrica de mașini agricole Fehér & Co. și-a desf. în țară sucursala din Cluj

Reprezentanța din Oradea-Mare și-o încredințază Societății Economice

Fabrica de mașini agricole Nicolae Fehér & Co. din București, și-a desf. în țară expoziția din Cluj, inaugurându-și reprezentanța în centrul marii din Ardeal și Banat, la firma mai mare de specialitate. Reprezentanța din Oradea-Mare și-o încredințază Societății an. „Economia”, care cu începerea noului sezon, își va începe activitatea și ea reprezentanța a fabricii de mașini Nicolae Fehér & Co.

Banca Românească s'a mutat în noul său palat din Cluj

Sucursală din Cluj a Băncii Românești și-a mutat birourile din str. Universității în Calea Reg. Ferdinand 12, unde și-a și început activitatea, în palatul său impozant, cumpărat dela societatea „Parisien”. Birourile băncii sunt instalate în parter. Etajul întâi al palatului s'a închiriat particularilor pentru birouri, iar în etajul al doilea s'au instalat locuințe pentru funcționarii băncii.

Banca Românească, instalându-și filiala elujană în palatul său din Regele Ferdinand No. 12, a ajuns într'un centru de circulație intensă, unde stă mai la îndemâna clientelei.

Noul guvern a început reorganizarea vieții economice

Modificări radicale pentru îmbunătățirea situației industriei, comerțului, finanței și agriculturii

Ce așteaptă viața economică dela noul guvern

Spiritele agitate în urma deschiderii crizei de guvern, s'au calmat cu numirea noului cabinet și astfel s'a început munca necesară constructivă. Miniștrii noului guvern luându-și în primire departamentele, au declarat că vor soluționa toate problemele, cari ani de-a rândul au stânjenit viața politică, socială, economică a României-Mari.

Succesul formării guvernului dlui Maniu, este rezultatul unei lupte opoziționiste de zeci ani de zile, în cari partidul național-tărănesc și-a câștigat o mare popularitate, elaborând programe, cari au menirea de a scoate țara din impasul, în care se sbătea.

„Ardealul Economic” — care zeci ani de zile s'a luptat nu numai pentru interesele economice ale Ardealului, Banatului și Maramureșului, ci și pentru ale întregii Români, care

a strigat cu durere atunci, când i-se dădea câte o lovitură industriei, comerțului sau agriculturii române

fără, ca să aibă în vedere vr'na punct de vedere politic de partid, — salută cu bucurie guvernul dlui Maniu, care și-a înscris pe drapel, reorganizarea radicală a vieții economice românești, în cadrele unui proiect de program foarte larg și care desigur va remedia odată pentru totdeauna doleanțele

adunate în decurs de un deceniu aproape zi de zi, an cu an, până ce s'au mănunchiat în al zecilea an.

Grea muncă îl așteaptă noul guvern

Nu este necesar să facem vre-o sforțare specială, pentru ca să schițăm programul muncii constructive. Este de ajuns să răsfoim anele vieții economice din ultimii câțiva ani și imediat putem să constatăm munca, ce-și așteaptă realizarea dela noul guvern. Sunt probleme grele, a căror rezolvire

reclamă voință puternică, răbdare și bunăvoință.

Viața economică românească, în urma politicii economice de până acuma, a decăzut la nivelul, care ne manifesta simptomele distrugerii definitive. Fiecare ram industrial și comercial, financiar și agrar, și-a avut inconvenientele existențiale, cari

încătușau totul, ce ar fi putut să fie muncă mai constructivă.

Bugetul statului zi de zi se încheie cu deficit, fiindcă de pe contribuabilii sărăciți nu se mai putea stoarea atâta, cât era necesar pentru echilibrarea bugetului, iar venitele statului, în urma lipsei de economii și raționalizare, nici pe departe nu se ci-

frau la atâta, cât reclama echilibrarea bugetului.

Departele de noi principii regionalismului, fiindcă noi întotdeauna am luptat pentru interesele întregii Români unite din punct de vedere geografic, politic și economic.

Dar acuma, când la conducerea țării au ajuns de ai Ardealului, ne vedem nevoiți să accentuăm, că industria, comerțul, agricultura și întreprinderile financiare din Ardeal, Banat și Maramureș, niciodată n'au beneficiat de avantajii, în proporția, celor din Vechiul Regat.

Cea mai mare parte a bogățiilor de dincoace de munți, este neexploată, fiindcă

Secretul crizei economice

Înainte de căderea guvernului liberal se constatare deja, că C. F. R. chiar și pe lângă cea mai rațională conducere comercială, și-a încheiat pe al treilea pătrar de an bilanțul cu un deficit de 3½ miliarde, iar acuma s'au constatat și în visteria Statului deficite mari, din cauza unor lueruri, pe cari dl. Maniu le cunoaște foarte bine, ca unul, care în timp ce era șeful opoziției, nu odată a luat atitudine contra regimului trecut pe care l-a calificat insuportabil.

Tarifal vamal al României este redactat într'o formă, pe care n'o găsim nici într'un alt stat european, fiindcă sub pretextul protecționismului s'a stânjenit importul și exportul, avantajile și favorizările nu se acordau după cum reclamau interesele producției și țării noastre, ci în cele mai multe cazuri numai după cum pretindeau interesele de partid.

În urma noului tarif vamal protecționat, industria și comerțul de lemne, care cândva era foarte înfloritor în regiunile dela frontieră, și-a pierdut piețele în streinătate, fiindcă nu putea face concurență produselor mai slabe, dar mai ieftine din streinătate. Legea spirtuoaselor aproape a șters de pe suprafață industria spirtului, cu a cărei stânjenire s'a degenerat și creșterea vitelor.

În decurs de zeci ani atâtea falimente am avut de înregistrat câte într'un secol altădată.

De pe azi pe mâine — au ajuns în insolvență institute financiare cu trecut de decenii, fiindcă, în lipsa sprijinului de stat, n'au fost în stare să realizeze profitul, care să le acopere cel puțin regia, ca să-și poată asigura existența. Fabricii și întreprinderi industriale nu s'au prea înființat, fiindcă

nesiguranța creiată prin diferite

nu s'a căutat să se utilizeze forțele producătoare, chiar și în cel mai îndepărtat colț al țării.

Ardealul, ca și celelalte teritorii noi, ajungând în noi cadre, după pace, a trebuit să-și caute și direcțiuni economice noi. Și în această nizuință trebuia sprijinit și nu descurajat, ca să-și poată continua opera constructivă, în interesul consolidării țării, ca și Vechiul Regat privilegiat.

Aceste am voit să le precizăm atunci, când în viața noastră economică începe o nouă eră, menită să ne ducă spre consolidarea atât de mult dorită, pe care desigur, toți o dorim cari suntem pentru prosperarea României.

legi a redus la minimum încercările de antreprize

în special, pentru că se stânjeneau și întreprinderile existente.

În urma crizei economice și financiare ivite din cauza greșitei politici economice, în lupta continuă ce se desvolta în nesiguranța, în care ne sbăteam, nu aveam nici timp, ca să ne ridicăm viața agricolă la nivelul, pe care-l merita cu tot dreptul. Și ce este mai ridicol: într'o țară agrară, care ocupă al patrulea loc dintre statele europene agricole.

am ajuns să vedem, că morile dela frontieră importează grâu din țările vecine,

iar în prezent vom fi nevoiți să importăm porumb ca să nu ni-se înfomeze populația. Și toate aceste, fiindcă agricultorii nu au fost ajutați, ca să-și procure mașini și unelte ieftine pentru cultivarea pământurilor primite. Iar agricultorii sărăciți astfel nu și-au putut agonisi niciodată mai mult, decât le era suficient pentru traiul de toate zilele.

Nuile perspective ale industriei comerțului finanței și agriculturii din România

Din cele înșirate rezultă și criza comerțului din România, a cărei bază este industria, agricultura și finanța. În consecință toate inconvenientele trebuie să înălțurate, schimbând radical toate dispozițiile guvernului precedent, cari oferă obstacole în calea dezvoltării vieții noastre economice. În consecință

guvernul dlui Maniu, are datoria să revizuiască toate dispozițiile, pentru a le îndrepta după necesitate.

În primul rând este necesar să se

curme anomaliile, cari dăinuiesc în administrație, ca să se execute corect toate dispozițiile și legile. În acest scop este necesar

să se realizeze decentralizarea ca să se poată mai ușor rezolva toate problemele administrative.

În locul actualei, să se redacteze o nouă nomenclatură vamală, după interesele țării, iar C. F. R. să se organizeze în așa formă, ca să nu se mai întâmple anomalii, ca și în trecut, și cari aproape au distrus industria și comerțul.

Să se ofere posibilități de dezvoltare muncii productive, pentru ca să se poată consolida țara.

Imprumutul de stabilizare, să se utilizeze în așa fel, ca în primul rând să se umple golurile. Să se asculte și să se satisfacă nu numai cu promisiuni, ci cu fapte toate cererile juste ale factorilor economici. Cu o politică economică bine chibzuită, se poată echilibra și bugetul, dar nu prin supraîncărcarea contribuabililor, ci cu administrarea corectă a averilor statului. De asemenea și actualul regim de impozite reclamă modificări radicale.

S'au început economizările

Spre mulțumirea tuturor, constatăm, că guvernul actual a și început să facă economii. Dl. Maniu a declarat, că guvernul va căuta modalitățile necesare, cari să-i dea posibilitate României, ca să între în concertul vieții economice mondiale. Mai departe a declarat, ca industria, comerțul, agricultura și în genere

întreaga viață economică din România, numai bucurându-se de libertăți depline, poate să-și îndeplinească menirea.

Guvernul crede să poată scoate țara din impas, prin aplicarea urgentă a stabilizării, prin restabilirea siguranței valutare și reconstruirea vieții economice. Și dl. Maniu, ce a promis, a și început să întreprindă. Dl. Mihailescu, imediat ce a luat departamentul domeniilor în primire, a licitat 46 automobile din cele 47 câte erau la acel departament. De asemenea au redus și numărul vagoanelor ministeriale, iar la Ministerul de Industrie și Comerț, s'a început revizuirea diurnelor, constatându-se, că la acest resort

numai pentru diurne s'au prevăzut în buget 41 milioane.

Toate aceste sunt dispoziții momentane, cari însă se pot declara radicale, fiindcă încetușază corupția. Mai mult nici nu se putea face în atât de scurt timp. Dar și în acest scurt timp am avut ocazie să constatăm, că dispozițiile luate sunt utile.

Reprezentanții vieții economice din România, privesc cu încredere activitatea noului guvern, în care vedem pe dl. Mihail Popovici ministru de finanțe,

un ardelean de mare concepție financiară

a cărei persoană ne este o garanție pentru viața noastră financiară.

La Industrie și Comerț, avem destul de mare chezeșie în persoana dlui Virgil Madgearu, secretarul partidului național, un om foarte agil și cu vederi largi moderne, câștigate în streinătate, unde a avut posibilitatea să vadă organismul economic de stat modern. De altfel dsa a declarat și la congresul din Dumineca trecută a comercianților, că

governul va face tot posibilul pentru a scoate comerțul din agonid, în care se sbate.

Noul guvern, dacă va continua pe calea pornită, în tot cazul va contribui foarte mult la îmbunătățirea vieții noastre economice și sociale, recoltându-și încrederea întregii țări și reconstituind încrederea streinătății pentru România, care sub vechile regimuri își pierduse importanța economică, pe care trebuia s'o aibă în rândul celorlalte state. Și sperăm, că toate inconveniente ele eliminându-se în fine, va renaște și pentru viața noastră economică, o eră mai prielnică, pe care o merităm cu tot dreptul.

Belföldi festégyárak kartellje

A belföldi festégyárak az utóbbi időben erősen reorganizáltak abban a reményben, hogy ezáltal aránylag rövid idő alatt sikerülne fog azokat olyan kondícióba hozni, hogy felvehessék a külföldi festégyárakkal a versenyt. Ezzel kapcsolatban ugyan ki kell jelentenünk, hogy aligha hisszük, miszerint Romániának fiatal vegyipara ma már komoly konkurrenciászamba jöhetne Németország mellett, de lehetségesnek tartjuk, hogy a kisebb igényű belföldi szükségletet ki fogja elégíteni.

A festégyárak újabban kartellit akarnak alakítani.

Tudvalevőleg a kartellterv nem usjeletű, de ezid ig festégyárunk erős hátramaradottsága miatt annak megvalósítása nem látszott szükségszerűnek.

A jelenlegi kartell tárgyalások állítólag már eredményre is vezettek. Ugyanis egy előzetes egyezmény megkötése révén az összes belföldi festékipari vállalatokat közös platformra hozták.

Az egyezmény ezidőszert kizárólag ármegállapodásokat érint.

Ez az egyezmény határozza meg a legfontosabb festékanyagoknak, az úgynevezett „Zink-Weiss“-nek az eladási árát, melyet 39.60 lejben állapított meg. Ez az ár a gyári raktár értendő, 39.60 lenél olcsóbban egyetlen belföldi gyár sem hozhatja forgalomba ezt a cikket.

A kartell tagozalónak az élén egyébként egy bukaresti gyár áll.

A tárgyalások még nem fejeződtek be.

A szakma egyes érdekeltjei ugyanis várakozó álláspontot kívánának felvenni, ezért azt hiszik, hogy az új kormány az ország élére kerülése meg fogja változtatni a tárgyalások alapját. A festékszakmában nagy a remény, hogy az országban ezt a fontos iparágat sikerülne fog rövidesen talpraállítani.

Bécsi szerkesztőségünk címe:

Benczel Béla

Wien, IV. kerület,
Schönburg Strasse 36.
I. emelet.

Az új kormány megkezdte az ország gazdasági életének gyökeres reorganizációját

Románia kereskedelme, ipara, mezőgazdasága és pénzügyi élete nemesak orvoslást, de teljes reinkarnációt kérnek Maniu Gyula kabinetjétől — Az ország gazdasági életének kibontakozási lehetőségei — Milyen intézkedések történtek eddig

Maniu Gyula miniszterelnök a gazdasági élet nyugati nivóra emelését igéri

A politikai események izgalmai előtt és kezdetét vette az alkotó munka. Maniu Gyula kabinetjének tagjai elfoglalták reszortjaikat és beszédeikben bejelentették mindazoknak a bajoknak a radikális megoldását, amelyek politikai, társadalmi és gazdasági téren éveken keresztül stagnálásra készítettek Romániát. Maniu Gyula kormányrajutása tiz évi törhetetlen ellenzéki harcnak az eredménye, amelyben pártját óriási népszerűsége emelte és

olyan programponokat dolgozott ki, amelyek kizárólagosan alkalmasak arra, hogy az országot megmentse a végösszeomlástól.

Az „Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság”, amely tiz éven keresztül rendíthetetlen bátorsággal szállt sikra nemesak Erdély, Bánság és Máramaros, de egész Nagyrománia gazdasági érdekeiért és ez a lap, amely a fájdalom hangján kiáltott fel, ha sérelem érte az ipart, a kereskedelmet és mezőgazdaságot anélkül, hogy politikai nézőpontokat tartana szem előtt, örömmel üdvözli Maniu Gyula kormányát, amely harcos zászlójára felírta Románia összeroppant gazdasági életének gyökeres reorganizációját egy olyan széles koncepcióju programtervezet keretein belül, amely tiz éven keresztül felhozott sérelmeket egyszerűsmindenkorra orvosolni képes.

Az új kormányval új gazdasági éra kezdődik

Nines szükség különösebb megerősítésre és adatgyűjtésre a jövő alkotó munka programjának felvázolásánál, de elég, ha visszalapozunk az utóbbi néhány év gazdasági életének annaleszeiben és kibontakozik előttünk az a munka, amelyet az új kormánynak el kell végeznie. Nehéz problémák adódnak, amelyek megoldása erős akaratot, türelmet és jóindulatot igényelnek. Románia gazdasági élete a liberális kormány és az öt legkevésbé változó gazdaságos alapon felváltó kormányok bizonytalan gazdaságpolitikája folytán

lassanként arra a nivóra süllyedt, amely a végső összeomlás szimp-tomáit mutatta.

Minden kereskedelmi és iparágak, a pénzügyi életnek és a mezőgazdaságnak megvoltak a maga egzisztenciális bajai, amelyek béklyókként nehezettek rá mindenre, ami alkotómunka lehetett volna, az államlháztartás pedig évről-évre deficittel zárult, mert

a lerongyolódott adóanyagokból nem lehetett kitérni annyit, amennyit a költségvetési egyensúly követelményei megkívántak volna,

az államjövödelmek pedig az okonomia és a racionalitás hiánya miatt távolról sem hajtottak annyit, hogy az ál-

lamháztartást egyensúlyban lehetett volna tartani.

Távol állnak tőlünk a regionalizmus eszméi, mert lapunk hasábjain mindenkor csak a politikailag, gazdaságilag és geográfiailag egyesített Nagyrománia összérdekeiért küzdöttünk. De most, amidőn az ország élre Erdély politikusai kerültek, meg kell állapítanunk azt, hogy

Erdély, Bánság és Máramaros ipara, kereskedelme és pénzügyi élete sohasem élvezte megfelelő mértékben azokat az előnyöket és kedvezményeket, amelyekben a régi királyság vállalatai részesültek.

Erdély gazdasági kincsének nagyrésze még ma is kiaknázatlanul hever, mert az államkormányzatnak sohasem volt elég gondja arra, hogy a termelő erőt az ország legkisebb zugába is bevezesse és meghonosítsa. A békekötés

A gazdasági krízis konkrétumai

A liberális kormány távozása előtt kiderült, hogy

a CFR a legeszszerűbb kereskedelmi vezetés mellett is 3 és félmilliárd lej deficittel zárta harmadik évnegyedének mérlegét.

Ugyanesek nyilvánosságra került, hogy az államkasszában is hatalmas deficit mutatkoznak, amelyeket a rossz gazdasági viszonyok és az állam minimális bevételei eredményeztek. Az okokat talán mindannyian ismerjük és legjobban ismeri maga Maniu Gyula, aki ellenzéki vezérsege alatt mindenkor állást foglalt a tarthatatlan rendszer és annak előidézői ellen.

Románia vámtarifája ugy van megszerkesztve, amelyhez hasonlót egyik európai államban sem találhatunk.

A nemzeti iparvédelem elveinek félremagyarázásával valósággal megbénították az import- és exportkereskedelmet,

mert a támogatásra vagy az elnyomásra kiszemelt áru fajták, valamint ipari és kereskedelmi minősítések nem úgy voltak szelekciónálva, amint azt az állam és az állam keretein belül jobb sorsra hivatott magángazdaság érdekei megkívánták volna, hanem a vámvédelem és a vámnyomás elveit mindenek fölött nem egyszer pártpolitikai érdekeknek vetették alá. A nyugati határszéleken a valamikor viruló

fatermelés, faipar és fakereskedelem visszafejlődött és lassanként elvesztette összes külföldi piacait,

mert a horribilis drágaság miatt nem volt képes felvenni a versenyt a jóval silányabb, de összehasonlíthatatlanul olcsóbb külföldi áruval. A Garofli-féle törvény

valósággal elsöpörte a föld színéről a román szeszipart, amelynek

után a centralizált Monarchiától elszakadt Erdély új keretek közé került és a gazdasági élet vérkeringésének impulzítása Bukarest felé irányult. A gazdasági élet helyzeti energiájának megváltoztatásával

sokkal több gondossággal lett volna szükség, hogy Erdély és a Bánság mezőgazdasága, ipara és kereskedelme ugyanazzal az intenzivitással folytathassa a reinkarnáció munkáját, mint amellyel a régi szituációban maradt regáli gazdasági tényezők haladhattak a konszolidáció felé.

Ezt kívántuk csak leszögezni, most, amidőn Románia gazdasági életében új éra kezdődik, tényleges konszolidációs munka, amelyet mindenki támogatni fog, aki Románia gazdasági érdekeit szívében viseli.

kimúlásával az állatexport is el-satnyult

olyannyira, hogy a későn jövő injekciók már nem voltak képesek azt talpraállítani.

Tiz év alatt annyi esődöt és vagyombukást éltünk át, hogy az egy évszázadra is elég lett volna. Máról holnapra rentabilis és évtizedes multtal rendelkező pénzügyi tervek mondták fel a szolgálatot, mert

nem voltak képesek hatalmas regie, minimális jövedelem és megfelelő fokú állami támogatás nélkül olyan munkát kifejteni, amely egzisztenciájukat biztosíthatta volna.

Gyárak és iparvállalatok alig létesültek, mert a nyomasztó pénzkrisis és a különböző pénzügyi operációs tervekkel mint a kötvény, stabilizáció, stb. vel járó állandó bizonytalanság folytán a vállalkozási kedv minimálisra redukálódott. Ehelyett azonban

az államkormányzat nem egyszer gátatvetett olyan üzemek fejlődésének is, amelyek szorosan hozzátartoztak Románia belső értékeinek kibontakozásához.

Ritkán láttunk olyan intézkedést, amely csak közel is járt volna az ideális gazdaságpolitika elveivel.

A gazdasági krízis, valamint a helytelen gazdaságpolitika ellen folytatott örökös harcban arra sem jutott idő és alkalom, hogy Románia mezőgazdasági életét arra a pozícióra emeljük, amely megillette volna. Európa negyedik agrárállamában

előfordulhatott az, hogy a jogosan aggódók általános megrökönyödésére a határszéli malmok a szomszédos államokból importálják a búzát,

ma pedig a tengerit kell behozni az or-

szágba, hogy a lakosságot meglehessen menteni az éhínségtől. Mindez pedig azért következett be, mert a földművelőknek az államkormányzat nem adott modern termelési eszközöket, amelyekkel a földet megművelhették volna. A leszegényedett népnek pedig sohasem jutott a mindennapi kenyeren kívül annyi, hogy ilyen természetű investíciókat eszközölhetett volna.

Románia ipari, kereskedelmi, pénzügyi és mezőgazdasági életének új kibontakozásai

A fentebb elsorolt bajból ered a kereskedelmi élet válsága is, amelynek bázisa az ipar és a mezőgazdaság volna. Maniu Gyula kormányának

revízió alá kell venni az előző kormány minden intézkedését és törvényét és gyökeres változtatásokon kell átvezetni az országot.

Elsősorban is az állami közigazgatásban uralkodó zilált helyzetet kell megszüntetni, hogy a törvények végrehajtása igazságos legyen, félreértések nélkül és úgy, ahogy azt az állampolgárok legegységesebb érdekeik és jogaik megkövetelik, valamint ahogy azt a gyulafehérvári pontok kimondják. Meg kell szüntetni a centralizáció rendszerét, amely megmutatta káros hatását és az adminisztráció terén olyan regimot kell bevezetni, amely az állam vagyonát megóvja a tisztátalan kezektől.

Gazdasági téren

új vámnomenklaturát kell életbe léptetni, amely az ország érdekeinek szemellett tartásával készült el, a vasutat olyképen kell megszervezni, hogy megszűnjének egyszerűsége azok az anomáliák, amelyek a kereskedelmet és ipart valóságosan tönkretették.

és minden produktív munkának olyan kibontakozási lehetőséget kell nyújtani, amely a konszolidációhoz vezet majd az országot.

Pénzügyi téren a kormánynek a stabilizációt sürgősen meg kell valósítania és a külföldtől elnyerendő kölcsönt úgy kell felhasználni, hogy annak szétforgácsolt részletei mind egy-egy ürt tömjenek be Románia pénzügyi életének beteg testén. Meg kell hallgatni és nemcsak ígérekkel, de tettekkel is orvosolni kell azokat a sérelmeket, amelyeket az ország gazdasági tényezői teljes joggal emeltek az előző kormányok előtt anélkül, hogy a memorandumnak és elkeseredett intervencióknak bármilyen eredménye is mutatkozott volna. Észszerű gazdálkodással

helyre kell billyteni az államháztartás egyensúlyát, de nem az adó alanyok tönkrezuzásával, hanem az állami tulajdonok üzleti alapon való kihasználásával,

amelyek elég bő anyagi források ahhoz, hogy az államháztartás költségeit fedezhessék. Különösen pedig súlyt kell helyezni a pénzügyminiszternek arra, hogy

az uralkodó adórezsimet megváltoztassa,

mert a mostani rendszer a bajok és panaszok végleges orvoslásáig is megdöbbentő konzekvenciákkal járhat.

Megkezdődött az ökonómia

Mindannyiunk teljes meglepedésére le kell szögezzük, hogy az új kormány már még is kezdte az ökonómia gazdálkodását. Maniu Gyula miniszterelnök székfoglalójában ki is jelentette, hogy a kormánynek első te-

endője lesz azon módok megállapítása,

amelyeknek alapján Románia szervesen bekapcsolódhatik majd a világgazdaság vérkeringésébe.

A miniszterelnök kijelentette, hogy Románia kereskedelme, ipara, mezőgazdasága csak a legszélesebb körű szabadsággal felelehet meg hivatásának és ezt a szabadságot az új kormány a törvényesség meghonosításával kívánja meghonosítani. Az alkotó munkát annak jegyében fogják inaugurrálni, hogy

Romániában a külföldi államok modern gazdasági rendszerét lehesse meghonosítani.

A stabilizáció gyors végrehajtásával, a valutabiztonság helyreállításával és a leromlott közszellem újjáépítésével véli a kormány a kivezető utat megtalálni a nyomasztó gazdasági krízisből.

És amit Maniu Gyula mondott, valamint amit ígért, az már kezdetét is vette. Mihalache földművelésügyi miniszter első dolga az volt, hogy

reszortjánál negyvenhét autót közül negyvenhatot elárvereztetett és egyet tartott meg a miniszterium céljaira.

A fölösleges miniszteri szalonkocsi számát jelentősen lecsökkenték, a kereskedelmiügyi miniszteriumnál pedig revízió alá vették a napidijak rubrikáját, amelyből kiderült, hogy

ennél az egy reszortnál napidij címen 41 millió lej irányoztak elő az idei költségvetésben.

Apró intézkedések ezek, de radikálisak, mert gyökerükben fojtják el a gazdasági korrupciót. Többet nem is lehetett tenni, mert hiszen

az új kormány mindössze csak egy hete áll az ország élén.

Megelégedéssel regisztráljuk, hogy az első intézkedések a helyénvalók voltak és a nagyobbarányu reorganizációs munka is csak ezeknek a princípiumoknak a medrében történhetik meg.

Erdély és Bánság, valamint egész Nagyrománia gazdasági élete nagy reménykedéssel tekint az új kormány tevékenységére, amelynek tagjai sorában ott találjuk Popovici Mihály pénzügyminisztert, aki erdélyi ember, nagykonceptújú pénzügyi szakértő és akinek személye iránt az ország pénzügyi élete a legnagyobb bizalommal viseltetik.

A kereskedelmi tárcát Virgil Madgearu, a nemzeti parasztpárt agilis és széles látókörű főtitkára látja el, aki sokat járt külföldön és ismeri a modern államgazdaság és kereskedelmi élet alapelveit. Madgearu kereskedelmiügyi miniszter a romániai kereskedők szövetségének Bukarestben megtartott országos kongresszusán kijelentette, hogy

a kormány a legnagyobb áldozatokat fogja meghozni a válságba jutott kereskedelem megmentéséért.

Ezt meg is kell tennie. Az iparügyek vezetése is Madgearu miniszter mellett Ioanişescu ipariügyi államtitkár személyén keresztül jó kezekbe került, mert az új államtitkár személye és eddigi multja az egész országnak garancia lehet arra nézve, hogy

az ipari élet fellendítésére a modern industrializmust elveit és

eszközait fogja igénybe venni a kormány.

Ezt igazolja első intézkedése, amelyben revízió alá vettette azokat a válságokat, amelyek az 1912. évi életpártolási törvény alapján nemzeti iparvédelemben részesültek.

Sindicatetele industriaşilor de alimentare pentru înfiinţarea unor instituţii de asigurări reciproce

Reorganizarea din Cluj — Programul sindicatului din Timişoara şi Cluj — Adunarea generală a sindicatului restauratorilor şi cafeştilor din Cluj

Sindicatul reprezentanţilor industrie alimentare şi ospitaliere din Timişoara, şi-a înfiinţat o secţie pentru asigurări de cazuri de moarte, respective înmormântare, solicitând câte 1000 lei taxe de înscriere dela aceia, cari doresc să intre în această instituţie şi câte 100 lei pentru fiecare caz de moarte, în schimbul căror contribuţii achită câte 20.000 lei imediat, când i-se prezintă cazul.

Sindicatul din Cluj, convocându-şi adunarea generală pe ziua

de 4 Decembrie a. e. de asemenea şi-a stabilit în ordinea de zi crearea unor asemenea instituţii salutare, căutând să se reorganizeze.

Problema aceasta este de o foarte mare importanţă pentru reprezentanţii industriei ospitaliere şi alimentare, în care se încadrează şi proprietarii de cafenele şi co-fetării şi pentru cari se începe o nouă eră, în urma noilor inovaţii iniţiate în viaţa lor sindicală.

Romániához mértén hatalmas eredményeket mutat fel a csehszlovák cipőipar fejlődése

Statistikai kimutatás a csehszlovák cipőiparról és a kereskedelemről — Le kell vonni a tanulságot a „Bata“-ügyről — Kormánytámogatással lehet csak a helyzetet változtatni

Pár héttel ezelőtt az egész romániai sajtót bejárta a csehszlovák cipőipar egyik előkelő reprezentásának, a Bata cipőgyárnak visszatekintése, mely a belföldi cipőgyárakat lényegesen hátrányosabb helyzetbe hozta az óriási produkciómennyiséggel rendelkező Bata cipőgyárnál.

A csehszlovák lapok most egy kimutatást közölnek, mely szerint

Csehszlovákia legvirágzóbb külkereskedelmi ága éppen a cipőipar, amely ebben az évben körülbelül egymilliárd korona értékű árut exportált különböző országokba.

A statisztikai kimutatások szerint ugyanis a csehszlovákiai cipőexport növekedés ugyszólván az egész világon nem található.

Az első év nyolc hónapjában

260 millió csehszlovákiai értékekkel, azaz több mint 76 százalékkal nagyobbodott a csehszlovák cipőgyárak exportja, mint az elmúlt esztendőben,

az év végéig valószínű, hogy ez az összeg elfogja érni az egy milliárd koronát. A csehszlovák cipőipar vevői között ott találjuk Dá-

niát és Norvégiát, sőt a hatalmas Angliát, valamint annak dominióit. Hatalmas névőként szerepel a statisztikában Németország mely 1927-ben már 232 millió koronára értékű cipőt importált.

Az 1928. év első hónapjaiban még az előző évi importnál több cipőt vittek be Németországba. Az Egyesült Államok ahová 1924-ben mindössze 2 millió értékű cseh cipőt importáltak,

1928. első hónapjaiban már 88 millió korona értékű cipőt vittek be.

Ezekből a számokból látható, hogy a cseh cipőipar olyan hatalmas lendülettel növekszik, hogy nemcsak a kontinensen, de az Egyesült Államokban is teljes hegemoniát biztosít magának. A statisztika igazolja azt az álláspontot, amelyet az Ardealul Economic-Erdélyi Közgazdaság foglalt el pár héttel ezelőtt a csehszlovák cipőiparról szemben, mert ha a kormány megelégedett a védővámokkal nem támogatja a belföldi gyárakat, úgy menthetetlenül bekövetkezik a romániai cipőgyárak csúszása és teljes összeomlása. Olyan hatalmas méretű és az egész világra kiterjedő hálózattal rendelkező cipőiparral szemben mint a csehszlovákiai,

feltétlenül szükség van arra, hogy a kormány minden rendelkezésére álló eszközzel támogassa azt az ipart, amely nálunk alig át sem élte a kezdeti nehézségeit

és amelyet, ha szabadjára engedünk, feltétlenül elvérzik egy ilyen hatalmas cipőipari szervezettel bíró ország közvelelén szűrésében.

Speciális városi és utikabátok, külföldi la. nappabőr-kabátok, őszi trenchcoatok

Ia. teveszőr béléssel.

NEUMANN M.

CLUJ, FŐTÉR 14. FÉRFI-ÉS FIURUHAÁRUHÁZ

Parlamentul comercianților români pentru îmbunătățirea situației economice din România

Toate partidele din România s'au declarat pentru deschiderea erei de libertate comerțului cinstit — Chestia tarifului vamal — Impozitele indirecte, taxele și dările comunale — Comercianții din Ardeal au fost reprezentați printr'o delegație în frunte cu dl. Tuffli din Cluj

Organizațiile Sfatului Negustoresc din întreaga Românie, a avut Duminecă un impozant congres, la care au fost reprezentați comercianții din întreaga Românie. La acest congres comercianții din Ardeal au fost reprezentați printr'o delegație în frunte cu dl. Tuffli, iocțiitor de primar în Cluj și președintele Sfatului Negustoresc clujan, iar comercianții din celelalte provincii și orașe de asemenea au fost reprezentați prin conducătorii organizațiilor locale și provinciale ale Sfatului Negustoresc.

Unul dintre cele mai mari evenimente ale congresului, l-a constituit participarea tuturor partidelor la deschiderea solemnă, care a avut loc Duminecă înainte de masă.

La deschiderea solemnă au luat parte dl. ministru Virgil Madgearu din partea guvernului; dl. Gh. Cipăianu fost ministru liberal în numele partidului liberal; dl. M. Mașculescu fost ministru averescan în numele partidului poporului; dl. dr. Lupu fost ministru în guvernul trecut, în numele grupății dsale, cari

toți s'au declarat entru libertatea comerțului cinstit.

La deschiderea congresului prezidat de dl. Luca Niculescu, președintele „Sfatului Negustoresc“, asistat de dnii: Niculescu-Ritz, secretarul general al „Sfatului Negustoresc“; Șt. Cerchez, președintele Uniunii Camerelor de Comerț; Ing. Andreescu — Craiova, Dr. Penescu, Dr. Toma D. brescu și Ioanițiu Spirțaru, au mai vorbit dnii: ministru D. R. Ioanițescu, Ing. Badescu, director la S. T. B. — în numele Uniunii Industriașilor; R. Tuffli, în numele comercianților din Ardeal; Dr. N. Leon, profesor universitar, în numele Uniunii Comercianților din Ardeal, D. Andreescu — Craiova, în numele comercianților din Oltenia; I. Botez (Iasi), în numele comercianților din Moldova, iar dl. Cerchez, în numele Uniunii Camerelor de Comerț,

aducându-și omagiile marelui sfat al comercianților.

Chestiile la ordinea zilei au urmat în ședința de după masă, care a fost prezidată de dl. Andreescu, președintele Camerei de Comerț din Craiova. La această ședință s'au început debaterile, după ce au mai adus elogii marelui sfat al comercianților și dnii: Apostol P. pa, Bosnieff Paraschivescu și N. Ștefan

Tariful vamal

D. D. P. Niculescu-Ritz, și-a dezvoltat raportul său despre problema tarifului vamal și a antrepozitelor.

D-sa combate teza, că între interesele comercianților și acele ale industriașilor ar exista divergențe. Dsa constată însă că tariful vamal de după război n'a ținut seamă de interesele comerțului și ale agri-

culturei. Relevă rostul tarifului vamal dinaintea de război și al tarifelor vamale postbelice, cari prin fiscalitatea lor excesivă, provoacă contrabanda.

Arată asupra luptei, ce a avut de dus cu reprezentanții producției industriale naționale în discuțiunile Comisiei Superioare vamale, cari adeseori fără temeii invoacă „dumpingul“ ca argument pentru a cere taxa vamale exagerate și prohibitive.

Un alt pretext de urcare a tarifelor vamale, era tendința de fiscalitate excesivă și argumentul prin care se consiaeră tariful vamal ca un regulator al prețurilor interne.

În acest chip, de multe ori, s'au impus taxe prohibitive de export pe diferite produse exportabile, împiedicându-se exportul, sub cuvânt că nu trebuie să scumpim viața.

Noi am cerut să se protejeze numai acea industrie, care dispune de materia primă necesară în țară, și care, în tot cazul, este viabilă. Am cerut tot odată, ca taxele vamale să nu fie fixate de așa natură, încât să împiedice emulația între industriași pentru perfecționarea produselor. O industrie prea încurajată devine lenesă și nu mai are nici un stimulent pentru perfecționarea și raționalizarea producției.

Chiar din punctul de vedere al progresului tehnic,

o industrie prea încurajată, rămâne în urmă, pentru că nu mai are nici un înțeles să se utilizeze cu mașini moderne.

Am cerut deci un tarif protecționist dar rațional, acordat acelor industrii cari îl merită.

Deasemenea, am cerut un tarif stabil și

des înțarea notelor din tariful vamal, ca-i privi egiază cooperativele și syndicatele.

Se crează comerțului o concurență neloyală, din partea cooperativei, cari pot importa mărfuri, cu o zecime din taxele vamale impuse negoțului. Acest fapt este intolerabil, pentru că el lovește și în prestigiul moral al negustorului. Comerciantul trezbuie să vândă aceeași marfă mult

mai scump decât cooperativele, și este astfel învinuit, de publicul neștiutor, că e lacom și speculant.

Se cere apoi taxă cât mai redusă la articolele necesare agriculturii.

Problema antrepozitelor

În chestiunea antrepozitelor, d. D. P. Niculescu-Ritz spune că s'a cerut înființarea de antrepozite și pentru mărfurile negustorilor, cum există pentru produsele agricole, astfel ca să putem obține noi credite pe bază de varante.

Am mai cerut modificarea legii tarifelor. În situația de azi cu evaluarea taxelor vamale ce avem de plătit, se taxează cu aceeași vamă conținutul cu ambalajul.

Acest mod de socotire a taxelor vamale conduce la nedreptăți isbitoare, cari trebuie să înceteze.

Impozitele indirecte

Raportul al acestei importante chestiuni a fost d-l dr. N. S. Penescu. D-sa și-a dezvoltat interesantul raport, vorbind despre modul cum trebuie constituită și organizată justiția fiscală adică comisiunile de impunere, mijloacele de probă invocate de contribuabili, competența comisiunilor de judecată, procedura fiscală, selecțiunea personalului fiscal, etc. S'a ocupat apoi de excesivitatea cotelor de unificare a impozitelor, — impunerea plus valurilor și alte puncte importante din legea impozitelor, cerând pentru comercianți dreptate socială și fiscală.

Taxe și dări comunale

D. N. N. Madgearu, a dezvoltat raportul său despre taxe și dări comunale, arătând modul lor defectuos de impunere și aplicare.

În concluzie a cerut:

Abrogarea impozitelor comunale ilegal percepute;

Mărirea cotelor maxime aditionale prevăzute la art. 72 în mod egal pentru toate categoriile de cetățeni;

Unificarea tuturor impozitelor și taxelor ce se percep de Stat și Comună.

Simplificarea formalităților de impunere și de percepere,

Mărirea cotelor aditionale cu o cotă care ar rezulta din calculul

pe care l-ar face Ministerul de Finanțe, raportând totalitatea taxelor și impozitelor aditionale la cuantumul impozitelor directe percepute în toată țara.

Au mai vorbit apoi dnii Samoilă reprezentantul micilor industriasi, d. Dr. I. Fried Oradea Mare, d. George Iosifescu Ploesti și d. Alfred Marcovici din partea asociației comercianților și industriașilor de cherestea.

*

Ședința s'a terminat la orele 8 jum. seara și s'a deschis Luni la orele 10 dim., în aula Academiei de inalte studii comerciale și industriale.

D. Mihail Berceanu, prim ajutor al primarului Capitalei, a demonstrat necesitatea că

la baza exercitării comerțului să existe libertate deplină.

D-sa a adus apoi la cunoștința congresiștilor că, d. dr. I. Costinescu, primarul municipiului, se ocupă actualmente cu studierea rectificării taxelor comunale, de oarece a recunoscut că, unele din ele, ca de pildă aceea asupra contractelor de locațiune, ce variază între 15—20 la sută, e exagerată.

Estenirea traiului nu se poate obține prin măsuri restrictive, ci prin sporirea producției și desinteresare.

D. Richard Tuffli, președintele Sfatului Negustoresc din Cluj, își dezvoltă raportul său despre libertatea comerțului și legea speculei, d. Apostol Popa Galați a raportat despre problema transporturilor, d. Goga Craiova, despre chestiunea despăgubirilor de război; dnii E. Pr doleanu și M. D. Munteanu, despre bălciri și comerțul ambulant.

În chestiunea orarului în comerț și a raporturilor dintre patroni și salariați, și-a dezvoltat raportul său judicios d. I. Constantin.

D. Dumitrescu-Militari, a raportat despre „Regimul băuturilor spirtoase și brevete“, cerând să se aibă în vedere viața a zeci de mii de familii de negustori, ale căror interese sunt vexate de un provizorat ce durează de 7 ani.

Au mai vorbit dnii Leon Koffler Galați, în numele sindicatului importatorilor de coloniale, Stanica, Eremia, Munteanu, Em. Popescu, Spirțaru și alții.

Nicolae Fehér et Co Gazdasági Gépgyár bezsüntette kolozsvári fiókját

A gyár nagváradai képviselőtét az Economic Rt. vállalta

A budapesti FEHÉR MIKLÓS ET CO. Gazdasági Gépgyár megszüntette kolozsvári exzpozitúráját. A gyár, amely egész Erdélyben és Bánságban kiterjedt üzletkörrrel rendelkezett, az exzpozitúrák helyett képviselőtét a tartományok centrumaiban lévő nagyobb szakmabeli cégeknek adott vezérképviselőtet. A gyár nagyváradai képviselőtét az „ECONOMIA“ Részvénytársaság vállalta, amely az új szezon kezdetével ennek a gyárnak a képviselőtében is Intenzív munkát fog kifejtteni a piacon.

Olvassa a „Lemnul“-t

N. B. PERRY

EXPOZIȚIE PERMANENTA:

CLUJ, STR. REGINA MARIA 2. TELEFON 999.

Mare asortiment în automobile de lux, diferite feluri și tipuri, șasiuri-camione, camionete, toate din ultimele modele, tractoare, mașini agricole, piese de schimb și accesorii originale, cauciucuri „Michelin“ și „Goodyear“. Livrare imediată.

GARAJ ȘI ATELIER:

CLUJ, STRADA BACIU No. 6. — TELEFON 99.

Garaj de automobile, atelier modern de reparație, piese de schimb și accesorii originale, benzin, ulei, mașini ca oriunde, serviciu ziua și noaptea, Cauciucuri „Michelin“ și „Goodyear“.

Piața fierului devine fermă și în România

Prețurile Uzinelor Metalurgice Unite „Titan-Nadrag-Calan” S. A. R.

În România piața fierului a început să devină fermă, în urma noilor formări de prețuri.

Fabricile germane de fier, și-au redus activitatea, concediindu-și mai mulți lucrători.

În schimb uzinele din Cehoslovacia, folosindu-se de situația creată prin reducerea activității uzinelor de fier din Germania, au început să-și intensifice activitatea în foarte mare proporție, care se cifrează chiar și la 30—40%. Prețurile au devenit ferme. Situația industriei metalurgice influențează considerabil și prețurile produselor noastre metalur-

gice.

Cehoslovacia continuă să plaseze mari stocuri de produse metalurgice în România

și prețurile acestor produse sunt destul mai urecate, decât ale acelor indigene. Prețurile devenind ferme pe piețele internaționale, au influențat și nivelarea acelor dela noi. În urma acestui fapt Uzinele Metalurgice „Titan-Nadrag-Calan” S. A. R. au fost nevoite să-și urce prețurile. Actualele prețuri ale acestor uzine se pot constata din următoarea „tabelă de supraprețuri pentru fier balot”:

Lățime în $\frac{m}{m}$	Grosime				
	6 la 275	sub 275 la 2	sub 2 la 15	sub 15 la 125	sub 125 la 1
15	2'50	2'50	2'75	2'75	2'75
20	75	75	1'—	1'—	1'25
25	—	—	—	25	75
30—35—40—45	—	—	—	25	50
50—55	—	—	—	25	—
66—65—70	—	—	50	—	—
75—80—85—90—100	—	50	—	—	—

Dimensiunile intermediare în lățime se primesc numai în cantități de minimum 10 tone pro dimensiune. Pentru cantități mai mici, se socotește un suprapreț separat, după invoială.

Prețurile celorlalte produse de

fier se cifrează la: fier laminat la 11.75 lei per kgr., fier balot la 13.— lei (preț de bază), table zincuite, de 18 (Nadrag) 26 lei, de 20-a 27.50 lei. Prețurile celorlalte produse de fier, sunt ne-schimbate.

Acțiunea U. G. I. R.-ului pentru desființarea totală a cifrei de afaceri și micșorarea taxelor de export

Scăderea exportului după reducerea taxelor vamale

Vorbind despre situația exportului ținem de datorie, ca să amintim acțiunile UGIR-ului pentru ameliorarea situației exportului. Programul de lucru al Ugirului pentru toamna aceasta cuprinde două acțiuni de mare importanță, care însă au fost suspendate din cauza evenimentelor politice. Acum însă după ce criza de guvern a fost rezolvată, Ugirul reîncepe acțiunile să în cele două direcții.

Cifra de afaceri

Prima acțiune se îndreaptă către modificarea legii și regimului de percepere a cifrei de afaceri.

Industriașii din Ardeal pretind desființarea totală a cifrei de afaceri de 1 la sută,

care se percepe la export. Ugirul a întocmit un tablou detaliat despre aceste mărfuri la care cifra de afaceri face iluzorii toate reducerile la taxele vamale obținute cu mari greutate, nu sută este la numeroase articole de export de 10—50 ori mai mare ca taxa de export, așa că

reducerile vamale obținute cu mari greutate, nu reprezintă nici o valoare reală pentru exportatori

Tabloul industriașilor mai arată, că, după date statistice autorizate, exportul la anumite produse industriale a scăzut în mod simțitor, chiar de când

taxele vamale au fost reduce. Aceasta e situația de exemplu la articolele de pielărie,

la textile, la zahăr și zaharicate, la cereale și la făină,

precum și la articole de lut și ceramice, din care s'ar mai putea exporta în țările de est, dar din cauză că cifra de afaceri este superioară taxelor vamale, toate aceste mărfuri nu pot concura cu acele exportate de alte țări.

Postul guvern a și promis industriașilor că, după încheierea împrumutului extern,

va începe pregătirea unui proiect de lege pentru modificarea legii cifrei de afaceri,

asa că această taxă urma să fie desființată la 1 Ianuarie 1929, ceea ce însă a suferit o amânare din cauza schimbării de guvern. Ugirul crede însă că guvernul actual nu va ezita să satisfacă această importantă dorință a industriei naționale în vederea mării exportului.

micșorarea unor taxe de export

A doua acțiune, întreprinsă de direcțiunea regională a Ugirului din Cluj, este

acțiunea pentru micșorarea unor taxe vamale de export, adică transformarea lor în taxe statistice.

Căci sunt unele taxe vamale care se opun exportului, cu toate că din stagnarea exportului fiseul nu are nici un folos, ci din contră are pierderi importante, atât la impozite, cât și la alte venituri care depind de exportul acelor articole. În special

se cere reducerea taxelor de export la articole din lemn de stejar,

taxe vamale care sunt și astăzi prea urcate față de taxele la articolele din alte esențe de lemn. De exemplu un vagon de lemn de foc de stejar are de plătit o taxă de export de 1000 lei, taxa vamală la un vagon de chestea de stejar este 5000 lei, cu toate că aceste taxe exagerate nu sunt deloc motivate. Este știut că

din cauza stagnării exportului se pierd valori de miliarde din averea națională,

căci deoparte chiar materialele deja exploatare nu pot fi exportate, iar

din pricina unei lipse totală de export, nimeni nu mai cumpără păduri de stejar, iar cele deja cumpărate nu se pun în exploatare.

Această stare de lucru înseamnă pierderi considerabile și pentru fise, fiindcă pe lângă taxele vamale de azi

nu exportăm decât calități speciale și cantități foarte reduce,

asa că veniturile vamale a statului sunt minimale. Pe de altă parte pădurile de stejar sunt în cea mai mare parte proprietatea statului și fiindcă aceste păduri nu se mai cumpără statul ca un partid de gospodărie particulară suferă

și aici pierderi imense, fără rost.

Deci noul guvern trebuie să revină asupra chestiunii mai ales după ce regimul trecut a și făcut promisiuni pozitive că va reduce taxele vamale la toate mărfurile, care tocmai din cauza acestor taxe urcate nu pot fi valorificate pe piețele din străinătate.

December 1.-en lejár de nem hosszabítják meg a romániai petróleum kartelt

A kartel tagjai között máris megindult a verseny, ami leszoritotta az árakat Ujabb áresés várható

A romániai petróleumvállalatok és finomítógyárak között tudvalevőleg kartellmegállapodás áll fenn, amelyet ez év nyarán hosszabítottak meg december elsejéig. A kartelt már a megállapodás első lejáratakor több gyár meg akarta szüntetni, de a bukaresti Distribuția-vállalat, amely az ország négy legnagyobb petróleumgyárát foglalja magában, annyit mégis el tudot érn, hogy

december elsejéig a megállapodást meghosszabították és ugyanakkor az egyes petróleumtermékek árát is újraszabályozták, illetve felemelték.

Egy-két finomító azonban már akkor kilépett a kartellből, de a benmaradt tagok között is voltak azonban olyanok, amelyek a kötelező kartellszabályokat már nem tartották be. Ezzel magyarázható, hogy

a petróleum angro ára időközben hivatalosan is lement 7.20 lejéről 6.70 lejre,

azonkívül pedig bevezették a bonifikációs rendszert, amelynek alapján a nagykereskedők bizonyos kontingens eladása esetén

kilonként 50 bani árengedményt kapnak, ami pedig addig nem volt meg.

A nem is nagy titokban folyó konkurenciáról arra kell következtetni, hogy december elsején nem fogják meghosszabbítani a kartelt. Tudvalevő ugyanis, hogy a kartell tagjai csak a megszabott mennyiségű petróleumot és benzint hozhatják forgalomba, tekintettel azonban arra, hogy a fogyasztás egyre növekedik, a szükségesnek mutatózó többletet az egyes gyárak csak úgy hozhatják forgalomba, ha a plusz termelésért bizonyos pónalét fizetnek be a kartell pénztárába. Ez a pónalé azonban

olyan magas, hogy a gyáraknak így nem érdemes több árut forgalomba hozni,

ami az üzembőltségeket lényegesen megterheli, holott a kontingentális

megkötöttség megszüntetése esetén a fogyasztás növekedése a vállalatok jövedelmezőségét fokozná.

Amennyiben a kartelt december elsején nem hosszabítják meg, a verseny még inkább ki fog alakulni a petróleum piacon, ami viszont az árak lemorzsolódásában fog kifejezésre jutni. Ez a folyamat, mint említettük,

máris mutatkozik, nemcsak a petróleumnál, hanem a benzinnél is.

Mintegy másfél évvel ezelőtt a könnyű benzín kilója még 8—9 lej volt, amely később 12 lejre ment fel. A kartell megkötésekor azután a benzín árát hirtelen 15.30 lejre, majd 15.90 lejre emelték fel nagykereskedelmi forgalomban, míg most már megint 14.60 lejért adják és a kartell felbomlása után az összes petróleumtermékekben újabb áresések várhatók.

Renta románă dinainte de război admisă la cota bursei din Paris

Ministerul de finanțe a primit un raport din partea delegatului României în comisia reparațiilor, d. Al. Zănceanu, prin care face cunoscut că guvernul francez a admis cotaarea la Paris a împrumuturilor române antebelice de 4 și 5 la sută, ale aror tituri au fost înlocuite pe baza acordului din 31 Mai a. c.

PARKETTA

száraz, legjobb minőségben, legolcsóbban

Intreprindere Aradana pentru Industria lemnului

CZEIBER, RORNIS & C-ral ARADON.

Parkettát lerekással együtt is válalunk. — Telefon számok: 187, 504.

Reprimarea concurenței neleale

Reglementarea lichidărilor de mărfuri — Interzicerea comerțului ambulant
Anteprotectul de lege pentru reprimarea concurenței neleale — Acțiunea
Uniunii Camerelor de Comerț și de Industrie din România

Uniunea Camerelor de Comerț și Industrie se ocupă actualmente de importanta chestiune a reprimării concurenței neleale, a reglementării lichidărilor de mărfuri și a interzicerii comerțului ambulant.

Intr-o expunere de motive cari au determinat elaborarea unui proiect de lege în acest sens se arată că

sentimentul necesității reprimării concurenței neleale există la noi în țară, în lumea comercială, de multă vreme.

Dovadă, între altele, este legea comerțului ambulant, care reglementează unele cazuri izolate de concurență neleală și care datează din anul 1884, lege

pentru a cărei înfăptuire și aplicare comercianții noștri, fără excepție s'au agitat

și continuă a se agita cu toată tăria.

Acelaș lucru s'ar putea spune și de legea pentru înscrierea firmelor, care reglementează o altă formă de concurență neleală și care datează tot din anul 1884; de asemenea și de legea mărcilor de fabrică și de comerț, care este și mai veche.

Dela înfăptuirea acestor legiuri și până azi s'a scurs aproape un jumătate de secol. În acest răstimp și ca o urmare a dezvoltării pe care a luat-o viața comercială și industrială,

actele de concurență neleală s'au înmulțit foarte mult,

luând tot felul de aspecte. Prescripțiunile din legile de mai sus, precum și prescripțiunile codului civil în această materie au devenit astăzi, din această cauză, cu totul insuficiente pentru a pune stavilă fraudelor ce se fac sub această formă în detrimentul comerțului și industriei oneste. De aceea

pentru reprimarea efectivă a tuturor actelor de concurență neleală este nevoie de măsuri noi,

cu atât mai mult, cu cât și în provinciile alipite situațiunea este aceeași. La luarea unor asemenea măsuri, Uniunea Camerelor de Comerț se simte oarecum obligată, de altfel, și printr'un angajament internațional, anume prin Convențiunea internațională dela Paris,

petru protejirea proprietății industriale, convențiune la care a aderat și România încă din anul 1920.

Dar problema combaterii concurenței neleale mai formează obiectul unor preocupări din cele mai serioase și în celelalte țări, unde, mai ales dela răz-

boiul mondial încoace și din împrejurările războiului,

concurența neleală a luat proporții mari, ce-au produs cele mai legitime îngrijorări și au determinat o acțiune puternică pentru reprimarea ei.

În ultimul deceniu, apoi, problema a fost studiată de aproape de Conferința Păcii din 1919, precum și de marile organizațiuni internaționale: Societatea Națiunilor, Camera de Comerț Internațională dela Paris, Asociațiunea internațională pentru protejirea proprietății industriale, Biroul Internațional al Proprietății dela Berna și Conferința dela Haga din 1925. Acțiunea întreprinsă în această direcțiune a avut două urmări importante: mai întâi,

multe din țările europene au făcut legi speciale pentru reprimarea concurenței neleale,

iar în celelalte țări, aproape pretutindeni, chestiunea se află în studiu; apoi, prin Convențiunea dela Paris pentru protejirea proprietății indu-

striale, s'au luat unele măsuri noi pentru combaterea fraudelor de această natură.

Ținând seama de toate considerațiunile de mai sus, s'a studiat și la noi problema reprimării concurenței neleale în țara noastră.

În studiul făcut de Uniune s'au examinat rând pe rând: ocrotirea proprietății industriale în România, definițiunea concurenței neleale, principalele fapte de concurență neleală, mijloacele pentru reprimarea concurenței neleale,

reprimarea legală a concurenței neleale în România și în fiecare din țările străine europene,

regimul internațional în materie de concurență neleală. În urma acestui studiu s'a întocmit un

„ante-proiect de lege pentru reprimarea concurenței neleale, reglementarea lichidărilor de mărfuri și a vânzărilor cu rabat și interzicerea comerțului ambulant”

— însoțită de o amănunțită expunere de motive.

Rendkívüli közgyűlésben megválasztották az aradi Victoria takaréknak új vezetését

Comșa Emanuel lett a reorganizált pénztézet vezérigazgatója — A bank 30 millióról 60 millió lejre emelt alaptőkéjét

November 10-én tartotta az aradi Victoria Takarékpénztár Rt. közgyűlést, amelyen 140 részvényes jelent meg. Többek között jelen voltak Pop-Cicio István, volt miniszter, Mocioni Antal volt udvari miniszter, Suciu János dr., Comșa Ionel a kolozsvári Banca Centrală vezérigazgatója, Mărcuș Mihály dr. az aradi Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, továbbá számos más részvényes. A rendkívüli közgyűlést Pop-Cicio István nyitotta meg, majd utána Antonescu Virgil a Victoria bank igazgatója terjesztette elő az igazgatóság jelentését. Antonescu előterjesztette az igazgatóság alaptőkeemelési javaslatát, mely szerint

a pénztézet eddigi 30 millió lej alaptőkéjét 60 millió lejre kívánják felemelni

olyképen, hogy minden 500 lej névértékű részvényért egy új ugyancsak 500 lej névértékű részvényt boesájtának ki, amelynek ellenértékét teljes összegben be kell fizetni. Ezután Antonescu az alapszabályok módosítására vonatkozó javaslatot ismertette, mely az eddigi alapszabályokat a bank igaz-

gatásának megfelelő új szellemben akarja módosítani.

Mindkét javaslatot a közgyűlés vita nélkül elfogadta. Ezután Suciu János dr. emelkedett szólásra és vázolta a Victoria Takarékpénztár eme rendkívüli közgyűlésének nagy jelentőségét és

kérte a részvényeseket, hogy a bank szanálása körül minden lehetőséget kövessenek el, hogy az intézet ismét megkezdhesse működését.

Azok a hibák és esetleges tévedések, melyek a bank előbbi vezetésében voltak, talán a gazdasági helyzet nehézségeivel magyarázhatók, azonban ezeket a nehézségeket is áthidalták a három nagy pénztézet: a Banca Națională, a Banca Românească és a Banca Albina támogatása folytán.

A rendkívüli közgyűlés ezután megválasztotta az új igazgatóságot. Az új igazgatóság elnökévé

Mocioni Antalt, alelnökké dr. Iancu Cornélnt választották meg, míg az igazgatóság tagjai Comșa Ionel a kolozsvári Banca Centrală vezérigazgatója,

Vătășan G. vezérigazgató, Mărcuș Mihály dr., Vicas Gyula dr., Albu Cornel dr., Luțai Cornel dr. és Secula Axentie lettek. Felügyelőbizottság tagjai a következők: Aurel Esca a kolozsvári Banca Agrară vezérigazgatója Ion Rebeș, A. Calniceanu és Constantin igazgató Aradról.

A bank vezérigazgatójává pedig Comșa Emanuelt választották meg.

A megejtett választások után Pop-Cicio István megköszönve az igazgatóság eddigi működését és eredményes munkát kívánva az új igazgatóságnak, a közgyűlést bezárta.

Banca „Victoria” din Arad își sporește capitalul dela 30 la 60 milioane

Noua emisiune se va face în cel mai scurt timp

Banca „Victoria” din Arad și-a ținut adunarea generală extraordinară în 10 Noemvrie a. c. în prezența unui număr de 140 de acționari, între cari remarcăm pe dnii Șt. Cicio-Pop, fost ministru, Anton Mocioni, Dr. Ioan Suciu, Ionel Comșa, director general la Banca Centrală din Cluj; Mihail Mărcuș, dir. regional la „Banca Românească”, președintele Camerei de Comerț din Arad și alții.

Adunarea generală extraordinară a fost deschisă de dl. Șt. Cicio-Pop, după care a luat cuvântul dl. Virgil Antonescu, directorul general al băncii „Victoria”, făcându-și darea de seamă, în cadrele căreia a propus, ca

institutul să-și urce capitalul dela 30 la 60 milioane lei,

emițând 60 mii acțiuni de câte 500 de lei câte o acție similară, cari se vor achita integral. După această propune modificarea statutelor, după cerințele situației actuale. Propunerile s'au acceptat fără discuție.

Dl. Dr. Ion Suciu, arătând importanța adunării generale extraordinare, roagă pe acționari să facă tot posibilul pentru sanarea situației băncii, ca să-și poată relua activitatea. În legătură cu aceste a declarat, că greșelile, cari s'au făcut sub conducerea trecută, se datorează crizei generale mai mult, dar inconvenientele s'au înălțurat cu ajutorul primit dela „Banca Națională”, „Banca Românească” și „Banca Centrală” din Cluj.

S'a procedat apoi la alegerea conducerei noi a băncii.

În noul consiliu de administrație au fost aleși: președinte d. Anton Mocioni, vicepreședinte d. Dr. Cornel Iancu, iar membri dnii: Ionel Comșa, director general la Banca Centrală din Cluj; director Vătășan, dr. Mihail Mărcuș, Dr. Iliu Vicas, Cornel Albu, Dr. Cornel Luțai și Dr. Axente Secula. În consiliul de supraveghiere au fost aleși dnii Aurel Esca, director general la „Banca Agrară” din Cluj; Ion Rebeș, A. Calniceanu și director Constantin din Arad.

Director general al băncii „Victoria” a fost ales d. Emanoil Comșa,

care și până acuma a condus lucrările de sanare. După alegere d. Cicio-Pop a rostit o cuvântare de încheiere.

Elegans, olcsó és tartós
Vas- és Rézbutort
szállít a
Timisoarai Vas- és Rézbutorgyár

Timișoara, III. Piața Bisericeii (Templomtér) No. 2. — Telefon: 18-31.

Banca Ardeleană a devenit acționar principal la Industria Textilă din Lugoj

Dl. Bartolomei Hargitay, director general, ales membru în direcțiune

Industria Textilă din Lugoj și-a avut actuala adunare generală în cadrele unui important eveniment. La adunare s'a accentuat că

Banca Ardeleană din Cluj s'a interesat în Industria Textilă din Lugoj

dela care a obținut un mare pachet de acții, încât i-a devenit acționar principal.

In urma tranzacției încheiate, Banca Ardeleană din Cluj va avea un important rol la

una dintre cele mai mari fabrici de textile

nu numai din Banat, dar și din întreaga Românie. Astfel fabrica ajungând sub sceul financiar al Băncii Ardelene din Cluj, are posibilitate să se mai desvolte cât se poate de intensiv.

Ca o urmare a tranzacției, în direcțiunea fabricii a fost ales și d. Bartolomei Hargitay, directorul general al Băncii Ardelene din Cluj. In consiliul de supraveghere a fost ales dl Ioan Petreanu, procuristul Băncii Ardelene.

Industria Textilă din Lugoj în scurtul timp, pe care l-a avut dela înființare,

s'a dezvoltat intensiv, instalându-și cu uriașe investiții, cele mai moderne mașini

și fabricând în două secții produse din lână, postav, bumbac și pânze, zefire etc.

Industria Textilă din Lugoj, având un capital societar de 24 milioane lei, este condusă cu mare pricepere de către agiul ei director, care este d. Arpad Pollák.

A francia törvény, melyet eddig Románia alapul vett a fontosabb lakásügyi kérdések megoldásánál 1931-ig meghosszabbítja a lakások felszabadítását, azonban ugyanakkor megállapítja és körvonalazza azokat a társadalmi osztályokat, melyek részére a lakásokat nem szabadítja fel, de a bérleti összegeket aranyparitásra emeli. Ez ugyanis előrelátó gondoskodás arra, hogy

a lakáshiány folytán a házigazda ne telepíthesse ki lakóját az eddig elfoglalt lakásból.

A háztulajdonosnak viszont megadja a lehetőséget arra, hogy ingatlana, illetőleg abba befektetett tőkije után a megfelelő kamatot, illetve házbért élvezhesse. Ilyen megoldással nálunk is mindkét fél meg volna elégedve, sőt a kormány eddig hangoztatott szociális programjába sem ütközne az elmentés érdeke ilyen módon való harmonizálása. Ez az építkezések megkezdésére is kedvező hatást gyakorolna, mert a nagytőke biztosítva látná elhelyezkedését az ingatlanban, viszont

az aranyparitásra emelt házbérek túlhaladnák a más gazdasági befektetéseken gyümölcsözőt kamatokat.

A nemzeti pártot, mely a legutóbbi lakbértörvény módosításakor a bérlők mellett angasztotta magát, kormányrajutása után a háztulajdonosok érdekeit is szemelőtt kell, hogy tartsa, sőt

az adózás szempontjából, mint egyik legfontosabb adóalannyal kell számotvessen Románia háztulajdonosaival.

Hogy az eddigi programot megtarthassa és lekötöttségét ne kellesen megváltoztatnia, a legcélszerűbb volna ha ebben a tekintetben tényleg a francia törvényhozás bevált recipéje szerint cselekedne, mert ezzel az építkezéseket is elősegítené, már pedig

az építkezések megindulása egyik lényegesen fontos gazdasági érdeke Romániának.

Tudjuk azt, hogy az építőipar fellendítése egész sereg más iparágat is munkaalkalomhoz juttatna és így az egyre fokozódó munkanélküliségen is segíthetne egy racionális és előrelátó lakástörvény életbeléptetése.

Az építőiparnak egzisztenciális panasza az ugynevezett „kontármunka”, melyet a hatóságok még mindig nem helyeztek megfelelő ellenőrzés alá. Az eddig érvényben volt törvény ugyanis tág lehetőséget nyújt a visszaélésekre azért, hogy a tervrajzok elkészítését egy mérnök ellenjegyzzi, az építkezés tényeges vezetését azonban

egész más személyek irányítják, sokszor pedig maga az építető is laikus. Szükség volna egy törvény megalkotására, mely kiterjedne a kontármunka elleni védekezés beikkelyezésére és szigorú szankciókat léptetne életbe azon vállalkozók ellen, akik nevüket adják olyan munkához, melyeknek elvégzésében semminemű részük nincs.

Az építőipar indexszámai az idei évben a következő áreltolódásokat, illetve drágulásokat mutatják:

munkabéreknél 12 százalékos volt az emelkedés,

ami, ha tekintetbe vesszük azt, hogy a munkabérek az összköltségek 30 százalékát teszik ki, ugy ez az emelkedés még 3 százalékos. Az építési anyagok puhafában (gerenda anyagoknál) 10 százalékos drágulás mutatkozik, míg asztalosmunkánál 18—20 százalékos az eltolódás,

a téglák a tavalyi árakhoz képest 12 százalékkal emelkedtek,

ellenben a többi nyersanyagoknál, mint a vas, gipsz, mész és cement, semmilyen eltolódás a tavalyihoz képest nem történt.

Az építőipar teljes joggal várja az új kormány intézkedéseit, mert azoktól függ, hogy a tíz év óta a legnagyobb nehézségekkel küzdő romániai építőipar végre fellendülhet-e, mert ezzel az ország lakosságának tekintélyes része nyerne foglalkoztatást.

A magyar építőipar helyzete

A magyar építőanyag helyzetéről az alábbi szűkszavú jelentésünk számol be:

Az építőanyagpiac forgalma erősen megesappant, a legtöbb építkezés befejezéshez közeledik és az őszi időjárás erősen érezteti hatását, úgy hogy nagyobb forgalom kifejlődésére az idén már nem lehet számítani.

Erősebb üzlet fejlődött ki a belső munkálatokhoz szükséges építési anyagokban,

főleg esempékben és a padozathoz szükséges anyagokban. A belső munkálatokhoz szükséges építési anyagok forgalma élénk, de anyagkereskedőink a kereslet fenakadás nélkül elégitik ki, az árakban pedig semmiféle változás nem regisztrálható. Ugyanez áll a többi építési anyagokra is.

Az üzletmenet lanyha, a kereslet tartozkodó,

az árak változatlanok. Az inkasszónál némi javulás tapasztalható.

Az építőanyagpiac helyzete az építkezéseket is karakterizálja. Magyarországon némileg jobb volt az idén a konjunktúra, mint Romániában.

Dr. P.

Az érdekeltek a lakásügyi reformoktól várják a romániai építőipar fejlődését

Milyen előkészületek történtek a jövő évi építkezési szezonra — Tovább folyik a harc a kontárok ellen — Magyarországon is stagnál az építkezés

A nyár végével megindult építkezések legnagyobb részét csak kisebb polgári igények kielégítésére szorították. A nagobbmértű építkezések, melyek immár tíz év óta stagnálnak, még mindig nem vették kezdetüket. Az idei őszi szezonban még nyoma sem található azoknak a készülődéseknek, amelyek szükségesek volnának ahhoz, hogy a jövő évi intenzívebb lakásépítések megindítsa. A vállalkozók még mindig nem látják rentabilisnak tőkéjüknek az építkezésekbe való befektetését, mert más gyümölcsözőbb lehetőségek jóval fölülte állanak az ingatlanok értékhozadékának. Mind addig, amíg a stabilizációt keresztül nem viszik és a kamatlábak épügy, mint a többi nyugati államokban, nem esökkennek le 7—8 százalékra, addig a tőkének nem megfelelő terület az ingatlanokban való elhelyezkedés.

A másik tényező, mely alkalmas volna az építkezések intenzívebbé tételére, a lakások felszabadítása. Ehez azonban sok olyan mellékkörülmény előzetes megváltoztatása szükséges,

melyeknek nagyrésze az államháztartás új alapokra való fektetésével van szoros összefüggésben. Így:

elsősorban az állami tisztviselők fizetésének rendezése,

illetőleg illetményeinek az életfentartáshoz szükséges minimumra való harmonizálása szükséges. Amíg a tisztviselői kar javadalmazása el nem éri a nyugati államok fizetési nivóját, addig az állam nem szabadíthatja fel a lakásokat, mert

a rosszul dotált tisztviselő képtelen a magasabb házbéreket megfizetni,

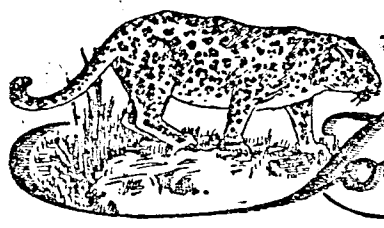
illetőleg ha erre mégis kényszerítenék a lakások szabadátétele folytán, úgy nem marad más hátra, mint a baksisrendszer fokozottabb gyakorlása, ami pedig egy a korrupcióval.

Az új kormány, amelynek gazdasági elvei tíz éven át folytatott ellenzéki harcban teljesen kikristályosodott, kész programmal lép e téren is az ország közvéleménye elé.

Mare asortiment

in

blănuri

Blănel
Blănar - Szűcs
Cluj - Kolozsvár Cal. Victoriei (Harmadik) 2

Cel mai
eftin izvor de

aprovizionare

Nagy választék mindenféle szörmékben.

A legolcsóbb bevásárlási forrás.

Concentrarea băncilor germane din Ardeal

Adunarea generală a băncilor fuzionate

Casa Generală de Credit S. A. din Sibiu a ținut, în zilele trecute la sediul său din Sibiu o adunare generală extraordinară care a fost convocată pentru modificarea statutelor și

pentru a întregi consiliul, operațiunile necesare după fuziunea efectuată în luna Iunie

cu Casele de Păstrare Bistrițeni S. A. din Bistrița și Banca Medieșeană din Mediaș.

Adunarea extraordinară, care a fost foarte populată, s'a ținut sub președinția dlui Hans Otto Roth, președintele partidului german din România.

D. Hans Bergleuter, directorul general al instituției, a anunțat că instituția bancară Genessenschaftsbank S. A. din Dumbăveni (Elisabetopol), în adunarea din 23 Septembrie,

a hotărât să fuzioneze și ea cu Casa Generală de Credit.

Dsa roagă adunarea generală extraordinară ca să aprobe și să ratifice această fuziune.

Propunerea a fost aprobată în unanimitate.

S'a hotărât ca activul și pasivul băncii să fie preluate cât mai curând.

Banca va funcționa, de acum înainte, ca filială a Casei Generale de Credit. Cu această fuziune

capitalul Casei Generale de Credit a ajuns la o sumă de 150 milioane lei.

Au fost apoi aleși în consiliu: d. Fritz Conerth, în locul dr.-ului Iuliu Bielz decedat; iar cu un mandat de 6 ani d. Carol Schnell primar din Brașov, d. Robert Depner directorul fabricii de ciment Portland din Brașov, d.

Vilhelm Schreiber președintele Camerei de Comerț din Brașov, d. dr. Hans Hedrich, d. Victor Rideli directorul liceului din Mediaș, d. Hermann Rossemnauer fabricant din Mediaș și d. Artur Connerth din Bistrița.

În consiliul de control au fost aleși d. Mihail Ongyert director în Brașov și d. dr. K. Jikei director de liceu în Mediaș.

Înainte de închiderea adunării d. Hans Otto Roth a făcut un expozeu în care

a arătat cât de important este în viața economică, fuziunea băncilor.

Declară, că această concentrare a instituțiilor germane nu este efectuată numai pentru a raționaliza comerțul bancar, ci întreaga viață economică. Concentrarea este o încercare pentru a găsi noi elemente pentru viața economică a sașilor din țară. După război

germanii din România sunt mai săraci ca înainte.

Viața economică pune sarcini grele pe instituțiile de credit și pentru asta băncile trebuie să se pregătească.

Întregirea consiliului nu înseamnă deloc că banca a primit o nouă conducere. Schimbările de persoane

au numai scopul să adune la un loc pe toți factorii pricepuți, nu numai în interesul băncii, ci și în interesul populației germane.

Consiliul a ținut apoi o ședință, în care d. Gustav Reissenberger, vicepreședintele băncii a demisionat, pentru a face loc dlui Carol Schnell reprezentantul băncilor fuzionate. Cu această alegere s'a manifestat încă odată că în conducere vor avea și băncile fuzionate cuvânt hotărâtor.

Megalakult a Romániai Hitelezői Védegylet nagyváradi és biharmegyei körzete

Szemere Miklós a Biharmegyei Takarékpénztár Rt. vezérigazgatója lesz az új alakulat elnöke

Az „Ardealul Economic-Erdélyi Közgazdaság” nagyváradi szerkesztőségétől

A Romániai Hitelezői Védegylet Nagyváradon eddig még nem működött és sok esetben nélkülözték aktivitását. Ez tette szükségessé, hogy a védegyletnek Nagyváradon is megalakuljon a tagozata. Erre vonatkozóan komoly tárgyalások folytak és ezek ma már

olyan stádiumba jutottak, hogy a Romániai Hitelezői Védegylet nagyváradi körzete a közeli napokban meg is fog alakulni.

Elnökévé minden bizonnyal Szemere Miklóst, a Biharmegyei Takarékpénztár Rt. vezérigazgatója fogják megválasztani, jogtanácsosokul pedig dr. Gál Jenő és dr. Turla Miklós nagyváradi ügyvédekét szemelték ki. A vezetőség természetesen a nagyváradi közgazdasági élet legkiválóbbjai fognak helyet foglalni.

A védegylet célja, hogy

a nagyváradi és biharmegyei piacon fizetési nehézségek közé került kereskedők egyezségi ügyeiben közreműködjék,

az illető kereskedők aktiváit és passzi-

váit megállapítsa, az üzletbe bizalmi embereit a vagyonkezelés ellenőrzése céljából beállítsa, megállapítsa, hogy a kereskedő vagyoni állásához mérten milyen kvótát tud felajánlani és miképpen tudja azt biztosítani. Tagjai részére

hiteltudósítói osztálya útján ad a hiteligénylésről megbízható információkat,

összeköttetésben áll és karöltve dolgozik a külföldi hitelezői védegyletekkel.

A nagyváradi és biharmegyei kereskedők már eddig is nagy számmal léptek be a védegylet nagyváradi körzetébe és az alakuló közgyűlésen a kolozsvári központ, a temesvári és aradi körzetek részéről is számosan fognak résztvenni.

DIANA

sós borszesz, vezérképviselőt „GEA” KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

Vămuirea transporturilor C. F. R.

Nouii norme de vămuire — Toate formalitățile se vor îndeplini de C. F. R.

Când va face destinatarul vămuirea

Administrația CFR a luat dispoziții, ca să fie îndeplinite de CFR formalitățile cerute de vamă, de acsiz, de autoritățile administrative sau de cele polițienești, în timpul transporturilor. În urma dispozițiilor luate,

calea ferată este liberă, pe propria sa răspundere

de-a încredința această sarcină unui comisionar, sau a îndeplini ea singură în orice caz, rolul de comisionar.

Fie prin persoană, sau prin mandat indicat, în scrisoarea de trăsură,

predătorul poate să asiste la operațiile de vămuire,

pentru a da toate lămuririle sau să-și facă observațiile, ce vor fi necesare, fără să aibe dreptul ca să intre în posesia mărfurilor,

și n'are drept să efectueze singur operațiile de vămuire.

Dacă predătorul, pentru îndeplinirea formalităților cerute de vamă, acsiz, autorități fiscale sau polițienești, ori administrative, a cerut un mod de procedare, ce nu poate fi admis,

calea ferată va proceda în modul ce- crede mai avantajos pentru interesele celui în drept,

comunicând predătorului măsurile luate.

În cazul, când gara de destinație posedă și birou de vămuire, dacă în scrisoarea de trăsură s'a cerut și vămuirea la destinație,

destinatarul are dreptul în gara de destinație să facă singur vămuirea.

Dar dacă va uza de acest drept, va trebui întâi să achite taxele cu cari este încărcat transportul și să ridice scrisoarea de trăsură.

Dacă în termenul fixat de regulamentul în vigoare, în stația de destinație, formalitățile vamale nu sunt îndeplinite nici de destinatar și nici de mandatorul său și întrucât scrisoarea de trăsură nu a fost scoasă dela casă, aceste formalități vor fi îndeplinite de CFR.

Banca Populară din Lugoj a ajuns în coînteresatăia băncii „Timișana”

Noul consiliu de administrație

În adunarea generală, pe care o avuse zilele aceste acționarii Băncii Populare din Timișoara, s'a anunțat și tranzacția încheiată cu banca „Timișana”, care a cumpărat zilele aceste 29 mii, iar mai demult, deasemenea 29 mii de acții de ale Băncii Populare din Lugoj. „Timișana” astfel a ajuns în posesiunea majorității acțiilor Băncii Populare din Lugoj. Adunarea a luat act de tranzacție cu unanimitate de voturi, procedând la alegerea noului consiliu de administrație și supraveghere, în locul celor demisionate.

În noul consiliu de administrație au fost aleși: președinte d. Pantelimon Sătescu, directorul general al băncii „Timișana”, membrii: dnii Aurel Cosma, Ioan Oprca, Al. Baba, dr. Gheorghe Ciupe, Ioan Havambașa, Petrescu D. Toceneanu și Oscar Bosserth, iar în cel de supraveghere dnii Virgil Popovici, Ion Teodorovici și Geza Heiblein.

Directorul executiv al băncii rămâne tot dl Ernst Klein, care de 25 de ani conduce acest institut.

Succesul tranzacției se datorește dlui Sătescu, directorul general al băncii „Timișana” și care a reușit să atragă în sfera dsale de activitate institutul fondat de 45 ani.

Banca Populară din Lugoj are un capital societară de 11 milioane lei și diverse averi și rezerve latente. Cu

această tranzacție s'a satisfăcut pretențiunea „Bistra” de 25 milioane a băncii „Timișana” și

dlui Sătescu i-se cuvine toată lauda că a luat inițiativa să mențină Banca Populară din Lugoj

atunci, când dl Szana, directorul general al Băncii Comerciale din Timișoara, intenționa s'o desființeze.

Mindenütt rossz a burgonyatermés

A burgonya ára a külöldön felmenői tendenciát mutat, a nagy kereslet és a rossz termés folytán Lengyelországban tulnyomóan rosszul sikerült az idén a burgonya, ami különösen a mezőgazdasági ipart hozta zavarba. Oroszországban egyenesen az éhínség szélén jár a h-lyzet. Ott a gabona sem sikerült s ezidég már 20.000 vagon külföldi gabonát kötöttek le.

Az orosz élelmiszeri hatóságok már Prágában és Bécsben is puhatolták élelmiszerek megszerzése céljából. Hir szerint a cári ékszerek egy részét élelmiszere vásárlás a akarják lordini.

Csehszlovákiában az Ércheység egyes vidékein sikerült a burgonyatermés. Németország déli és nyugati területein gyenge, északon elég jó a termés. Az élekezési burgonya ára itt 7—11 márka. Olaszországban kisült minden s a magyar és osztrák burgonyatermés feleslegei után puhatolznak.

Cititi „Lemnul”

Licitatii noi

Ministerul Lucrarilor Publice, Direcțiunea I tehnică aduce la cunoștința Casselor de specialitate că în ziua de 27 Noiembrie 1928, ora 10 dimineața, va ține la serviciul materialelor din bulevardul Elisabeta, licitațiune publică cu oferte închise și sigilate, pentru tipărirea imprimatelor și registrelor necesare pentru anul 1929, atât Ministerului, cât și direcțiilor pendinte.

Modele imprimatelor și registrelor stau la dispoziția tuturor doritorilor, spre a le putea vedea la acest Minister în orice zi de lucru între orele 10—13.

Pe modele sunt indicate calitatea hârtiei și cantitatea fiecărui imprimat.

Casa pădurilor publică spre cunoștință generală că în ziua de 26 Nov. 1928, ora 10 dimineața, în localul Casei pădurilor și la direcția silvică Arad se va ține licitație publică cu oferte închise, conform legii asupra contabilității publice, pentru vânzarea spre exploatare pe un period de un an, calculat cu începere dela 1 Septembrie 1928 până la 1 Septembrie 1929, a unei porțiuni de 53 ha, 32 arii din pădurea Statului Dubesți, seria II, jud: Severin, formând parchetele Nr. 1 și 2.

Estimația este de lei 1.496.565 în bloc.

Garanția provizorie 225.000 lei.

Fondul bisericesc ortodox român al Bucovinii vinde prin licitație publică (oferte închise), din ocolul silvic Pătrăuți pe Suceava, circa 560 mc. lemne de lucru esență fag la ciontă.

Ofertele se vor prezenta la 15 Nov. 1928, ora 12 din zi, la administrația fondului bisericesc ortodox român al Bucovinei din Cernăuți.

Cei interesați primesc informații detaliate la această administrație sau administrația silvică Pătrăuți pe Suceava.

Prefectura județului Târnava-Mică,

în baz a ordinului Nr. 337 din 1927, a delegației permanente județene, scoate la licitație publică uneltele constatate ca impropriei serviciului de poduri și șosele din județul Târnava-Mică, anume:

1. Pentru 168 bucăți, conținând fier în greutate de 119.05 kg. depozitate în prefectura Diciosânmărtin;

2. Pentru 226 bucăți conținând fier în greutate de 220.95 kg. depozitate în Blaj, în curtea picherului Moldovan Remus.

Prețul de strigare sub care nu se vor vinde neltele este:

Pentru poziția 1, lei 60, pentru poziția 2, lei 115, total 175 lei.

Materialele vor fi predate numai după aprobarea rezultatului licitațiunii de către direcțiunea generală de poduri și șosele.

Licitațiunea se va ține la prefectura județului Târnava-Mică, (serviciul tehnic), în ziua de 30 Noiembrie 1928, ora 11 dimineața, în conformitate cu art. 72—83 din legea contabilității publice.

Concurenții pot lua informațiuni pentru condiții la prefectura județului Târnava-Mică, (serviciul tehnic) din Diciosânmărtin în orele de serviciu și la picherul din Blaj.

Liceul Militar „Mihai Viteazul” din Tg.-Mureș, în ziua de 14 Nov. ora 10 a. m. va ține licitație publică pentru furnizarea a

315 chipuri de postav,
315 egrete,
1260 perechi bocanci,
2262 kgr. lână turcană pt. perine și saltele.

Olvassa a

Lemnul-t

„Manifestațiunile de speculă nu pot fi combătute prin legi”,

declară dl Virgil Madgearu, ministru de comerț, care oferă o nouă eră vieții noastre comerciale și industriale

Chestiunea speculei și tarifului vamal în programul actualului guvern — Dl ministru D. R. Ioanițescu pt. înlăturarea funcționarilor vexatori

(Dela corespondentul nostru din București)

Dl. Virgil Madgearu, ministru de industrie și comerț, a declarat cu ocazia congresului organizațiilor „Sfatului Negustoresc”, că: manifestațiunile de speculă nu pot fi combătute prin legi și astfel

chestia libertății comerțului preocupă de aproape guvernul.

În continuare dl. ministru al industriei și comerțului, a declarat următoarele în legătură cu libertatea comerțului:

— Guvernul va îndepărta actualele îngrădiri, fiind convins, că

dacă era normală a comerțului cinstit va fi deschisă, specula va dispărea.

— Guvernul va aborda problema tarifului vamal în sensul revizuirii acestui tarif și a menținerii unui regim protecționist,

regim, care să țină seamă de dezvoltarea industriei naționale, dar și de nevoile agriculturii,

care trebuie împlinite prin introducerea utilajului necesar.

Dl. ministru D. R. Ioanițescu, cu această ocazie, paralel cu dl. Virgil Madgearu, a declarat, că în afară de legile ce se prepară la ministerul de industrie și comerț,

se va proceda, ca să dispară șicanele, exercitate asupra comerțului și întreprinderilor,

de către unele elemente, cari dețin funcții publice în contact cu întreprinderile.

Redacția ziarului „Ardealul Economic” în VIENA: Bela Benczel, Wien, IV. Schönburg Strasse No. 36, etajul I.

Fizetéskeptelen lett Krausz György & Co. cég Bánság legnagyobb börgyára

A börgyár 65—70 százalékos kiegyezést kvótát ajánlott fel a hitelezőinek — 40 millió lej passzívával szemben a aktívák önmaga 25 milliót tesz ki

Az erdélyi, bánsági és regáti sajtót bejárta az a hír, hogy a Krausz György & Co. temesvári börgyár hetek óta állandó fizetési zavarokkal küzd. E hét kezdetén megoldódott a krízis, amennyiben a cég hivatalosan is bejelentette hitelezőinek fizetéskeptelenségét és ezekkel egyezkedési tárgyalásokba bocsátkozott. Egyes verziók szerint a Krausz György & Co. börgyár

hitelezőinek — tekintettel a 40 millió passzívával szemben fennálló cca 25 millió aktívájára — 65—70 százalékos kvótakiegyezésre tett ajánlatot.

Hivatalos megállapítás szerint a gyárnak 35—40 millió passzívával szemben alig cca 15 millió aktívája van, aminek következtében a fizetéskeptelen Krausz börgyár hitelezőinek alig 30 százalékos kvótát lesz képes fizetni.

A hitelezők ennek a vagyonnak a likvidálására, amelyet elhatároz-

tak, a napilapok hiradása szerint egy hattagu bizottságot alakítottak. A bizottságba Albrechtet, a Nagyszabeni Általános Takarékpénztár Rt. igazgatóját, Nemés Hugó, a Központi Bank igazgatóját, Rónay igazgatót, mint könyv szakértőt, továbbá Deutsch Jenő és Frankl Emanuel borkereskedőket, mint kereskedelmi szakértőket és dr. Kinskyt, mint kémiai szakértőt választottak meg. A Creditul Industrial egyik igazgatója szerdán érkezett Temesvárra és dr. Jakobival, a „Turul” cipőgyár igazgatójával, amely gyár 12 millió lej tárcaváltóval érdekelt az inszolvenciában, tárgyalásokat folytatott. A Krausz börgyárnak ugyanis

10 millió ipari hitele volt a Creditul Industriálnál.

A nagyarányu fizetéskeptelenségben több temesvári bank, kereskedő és magán ember van érdekelve.

Extinderea societății de asigurarea „Adria”

Institutul a primit autorizație să-și înființeze filialele și în Vechiul Regat — În București își înființează direcțiune, iar în restul orașelor din Vechiul Regat, reprezentanțe

Din București ni-se anunță, că „Rionione Adriatica di Sicurtà” din Trieste, una dintre cele mai mari și mai solide societăți de asigurare din Continent, primind concesiune pentru a se organiza și în Vechiul Regat, și-a început lucrările de organizare, urmând tratative în acest scop cu direcții specialități, cărora să le încredințeze conducerea noilor reprezentanțe.

„Rionione Adriatica di Sicurtà” din Trieste, în Ardeal funcționează de mai mult timp,

iar înainte de război aici funcționa sub firma „Adria” destul de cunoscută în Ardeal și Banat.

Dl director general Szalay, reprezentantul întreprinderii de asigurare pentru România, zilele aceste a fost la Viena, unde a urmat tratative cu conducătorii principali ai institutului pentru

stabilirea modalităților necesare continuării lucrărilor de organizare

și în legătură cu aceasta, pentru a arăta mersul lucrărilor de până acum. Institutul urmărește, ca să-și extindă activitatea asupra întregului Vechiului Regat și astfel se prea poate, că

în București se va mai creia o direcțiune și pentru regiunea de peste munți,

iar în orașele mai importante reprezentanțe generale și locale.

Estinderea marcantului institut con-

tinental în Vechiul Regat, este privită cu mare atenție, fiindcă asigurările contractate de „Adria” se consideră dintre cele mai solide și mai bine bazate.

În legătură cu estinderea, evident, se va produce mișcare și în corpul personalului „Adria”, mișcare pe care o vom anunța la timp.

„Călăuza abonaților telefonici din Cluj și Jur”

Sub titlul de mai sus, niște persoane necunoscute și probabil fără autorizația direcțiunii P. T. T. au scos o broșură, în care au reprodus abonații telefoniei din Cluj și jur. Reproducerea, probabil, s'a făcut după vre-o broșură veche de tot, fiindcă în ediția ce se răspândește aproape silnic, nu sunt introduse nici chiar abonații din anul trecut, iar în adresele tipărite sunt enorme greșeli, încât nu merită nici să ne ocupăm de ea. Totuși, pentru ca să nu se prade bani de geaba, atragem atențiunea cercurilor comerciale și industriale, ca să nu se lase ademeniți de colportatorii broșurei „excelente”, iar direcțiunii P. T. T. din Cluj, îi recomandăm, ca să scoată broșură oficială despre abonații săi telefoniei, în regie proprie, încasându-și ulterior speșele din vânzarea acestei broșuri și să nu tolereze, să se speculeze prestigiul instituției postale, de către diverse persoane, prin ediții de speculă.

Egzisztenciális sérelmeiket tárták fel a kereskedők a bukaresti kongresszuson

Az elviselhetetlen adórezsim, a vámrendszer, a pénzkrisis s a helytelen intézkedések mind előidézői a kereskedelem válságának — A határozati javaslat

A héten tartotta a *Sfatul Negustoresc* bukaresti központja XVI-ik országos kongresszusát, amelyen az ország kereskedelmi tanácsainak összes delegátusai résztvettek. A kongresszuson Luca P. Niculescu elnök, aki megnyitó beszédében üdvözölte az új kormányt és a jelenlevő kereskedelmi és iparügyi minisztert, valamint D. R. Ioanîtescu államtitkár. A mai kongresszus a kereskedelem legsürgősebb problémáival foglalkozni, — mondotta Niculescu elnök — és a kormány figyelemre kell méltasson minket, mert

nemcsak a kereskedelem, hanem az egész ország gazdasági fejlődését akarjuk előbbre vinni.

Ez a kongresszus a kereskedelem szabadságát követeli, mert ez az egyetlen lehetőség a normális kereskedelmi élet visszaállítására. A vámkérdést, a hitelkérdést, a közügyiilletékek ügyét, a kereskedelmi adózást és más, az egész ország kereskedelmét érintő kérdéseket fog megvitatni a kongresszus.

— Azonban az összes kérdések között

legközelebből érint bennünket a stabilizáció és a külföldi kölcsön,

mert ettől függ kereskedelmünk biztos és egészséges alapokra való fektetése.

— A kereskedelmi- és iparügyi miniszter ur azt mondta, hogy ez az első eset, hogy miniszteri minőségben résztvesz a Kereskedelmi Tanácsok kongresszusán és az első eset, hogy a kölcsön és stabilizáció kérdéséről egy számottevő gazdasági alakulat tanácskozásán véleményét fog hallani. A miniszter ur megígérte, hogy a kereskedelemben a teljes szabadságot fogja meghonosítani. A kormány

vegye revízió alá a vámtarifát és ott tartsa meg a védelmi rendszert, ahol az elengedhetetlenül szükséges.

Az adóügyeket tanulmányozás alá fogja venni a kormány. Ami pedig az illetékügyekre vonatkozik,

egy mérsékelt és belátóbb illetékrendszert kell meghonosítani.

Az elnök szavai után *Manoîlescu* volt pénzügyi államtitkár emelkedett szólásra és kijelentette, hogy az Averescu-kormány programjában az állami adó a tényleges szükségletre való leszállítása szerepel.

D. R. Ioanîtescu belügyi államtitkár megígérte, hogy

ő maga is küzdeni fog a kereskedelmi szabadság teljes eléréséért

és a spekulatív törvény eltörléséért.

Dr. N. Lupu, volt munkaügyi miniszter, a parasztpárt elnöke megállapította, hogy a kereskedelem lehet néha egoista, ez azonban idővel eltűnik és a civilizációnak előbbrejutásával a kereskedelem realizálni fogja az új idő követelményeit. Ő is megígérte, hogy a kereskedelem betegségeinek

orvoslásához saját erejével hozzá fog járulni.

R. Tuffli Richard a kolozsvári *Sfatul Negustoresc* elnöke, volt prágai kereskedelmi meghatalmazott rámutatott az erdélyi kereskedők nagyszerű szolidaritására az összes kereskedelmet érdeklő mozgalmakban. Apostol *Popa* eredményes munkálkodást kíván a *Sfatul Negustoresc*nek és a maga részéről megállapítja, hogy a jelenlegi adók elviselhetetlenek.

Bejelenti, hogy a galaci kereskedők minden határozathoz szívesen alkalmazkodnak, amit a jelenlegi kongresszus határozni fog.

Vámtarifa és szabadraktár kérdése

D. Niculescu-Ritz kijelenti, hogy a vámtarifa a kereskedelmi életben igen fontos szabályozási szerepet játszik. Boncolgatta a jelenlegi vámtarifa defektusait és kifogásolta a szélsőséges védelmi rendszert, amely támogatást nyújt egy ugynevezett „parazita” ipar kifejlődésére. Megemlítette a nagy valutáris differenciákat és az aranyértékek egyenlőtlenségét. Az áruk, melyeket a vámraktárakból a kereskedő átvész,

csomagolással együtt vámoltatnak el és így a kereskedő egy igazságtalan vámmilletéket kell fizessen.

A vámtarifa emelése egy méltatlan ipart támogat és elősegíti az árak emelkedését, míg a tulhajtott vámtételek visszaélésekre adnak alkalmat. Követeli ezért

a vámtarifa revízióját, egy racionális vámvédelem bevezetését, protekciós helyzetek teljes leépítését, az import és export harmónizálását,

kereskedelmi szerződések létrehozását az export emelésére, vámraktárakat és vámhiteleket és a kereskedelmi törvény módosítását.

Adók és illetékek

N. S. Penescu analizálta az egyenes adókat, bírálta az adóbizottságok összetételét, a bizottságok működését, az adó behajtását, a személyi költségek redukálását látva szükségesnek, a kereskedelmi adók egységesítését és az aranymérlegek bevezetését.

N. Madgearu beszélt a városi adók súlyosságáról és azoknak behajtásáról, a 15 százalékos telep- adó kibírhatalanságáról, mely a kereskedelmi helyiségeket sújtja, a 35 banis illetékről, melyet a liszt kilogrammja után kell fizetni és az ugynevezett ad valorem illetékről.

M. Berceanu a bukaresti állandó városi tanács tagja szintén a kereskedelem teljes szabadságát látja szükségesnek, mert egyetlen mód arra, hogy a mai súlyos gazdasági helyzetből kivessze a kereskedőket.

R. Tuffli indítványozta, hogy az adóbizottságokat öt-öt évre alakítsák meg, mert azok a napidíjak, amelyeket az adók behajtásánál a bizottság tagjainak kifizetnek, fel-

emészt a befolyó adó egy jelentékeny részét.

Apostol *Popa* kérte a jelenlegi vasuti szállítási illeték redukálását, mert

a vasuti fuvardíjak Romániában négyszer magasabbak, mint bármely országban.

V. Dumitrescu-Militari felemlítette, hogy ezen kongresszus keretén belül a szeszitalok kereskedelmi szabályozásáról is kell gondoskodni, mert éppen az amerikai példa, az ugynevezett szárazregim igazolja, hogy a szeszitalokkal való visszaélést még ott sem lehet megoldani. A szeszitalok eladására fel kell állítani szabályokat, azonban nem szabad a kereskedelmet teljesen leépíteni és azt a szövetkezeteknek kezébe átjuttatni.

Vámtarifa revíziót s a kereskedelem felindítését ígérte nyilatkozatában Virgil Madgearu kereskedelemügyi miniszter

A romániai kereskedők országos szövetségének Bukarestben megtartott kongresszusán, amelynek lefolyásáról lapunk más helyén számolunk be. Virgil Madgearu, ipar- és kereskedelemügyi miniszter nyilatkozatot tett, amelyben a legteljesebb megértést és

támogatást ígért a romániai kereskedelem reprezentánsainak.

Elsősorban is a spekulációról beszélt, amelyről kijelentette, hogy a jelenlegi provizorikus jellegű intézkedések és törvények nem elég alkalmasak arra, hogy a kereskedelemnek ezt a káros kinövését megszüntesse, hanem

radikális intézkedésekre van szükség.

Mindenféle virágzó spekuláció megszüntetése — mondotta Madgearu miniszter — az egész gazdasági

A Deutschösterreichischer Wirtschaftsverband für Viehverkehr A. G. heti jelentése a marha- és sertésvásárról

A bécsi *Deutschösterreichischer Wirtschaftsverband für den Viehverkehr A. G.* november 13-iki jelentése szerint ezen a napon a következő marhákat hajtották föl: 189 belföldi ökröt, 154 belföldi bikát, 153 tehenet, összesen 596 darab marhát, *Csehszlovákiából* 89 ökröt, *Jugoszláviából* 128 ökröt, 172 bikát, 95 tehenet, összesen 395 darabot, *Romániából* 1269 ökröt, 78 bikát és 8 tehenet, összesen 1375 darabot.

A jelentés szerint a vásár tendenciája az extrem és prima áru iránt változatlanul élénk, a többi áru iránt az érdeklődés lanya 10 grosch áreséssel. A bika 10 groschsal olcsóbb. Kötések élősúlyban per kilogramm osztrák schillingben extrem ökr 2.10—2.15, prima 1.85—1.95, sekunda 1.15—1.35, tercia 0.90—1.—, extrem bika 1.25—1.30, prima 1.20—1.25, szekunda 1—1.10, tercia 0.90—

Kereskedelmi hitel
1. *Constantiu* beszélt a kereskedelmi hitelről és a kamatokról, mely kérdés csak úgy oldható meg, ha a kereskedők felállítják a saját bankjaikat. A bankok a kamatláb csökkentésére azt válaszolják, hogy nem képesek hitelt nyújtani 18—20 százalékos kamattal az évi díjösszege alatt. Ezek a kamatok azonban

a mai gazdasági krízisben a kereskedőre nézve elviselhetetlenek.

Rámutatott a kereskedelmi zárórarendelet különbözőségére és egységes megoldást kér ebben a kérdésben.

Számos felszólalás után a kongresszus határozati javaslatot fogadott el, mely

hivatva van a kereskedelem legsürgősebb és nyomasztó nehézségeit illetékes tényezők elé terjeszteni

és az aktuális kérdéseket mindaddig felszínen tartani, míg azt a kormány a kereskedelem érdekeinek megfelelően nem módosítja, illetőleg meg nem oldja.

kormányzatot komolyan foglalkoztatja, a kormánynak eltökélt szándéka, hogy

a kereskedelem jogos panaszait meghallgassa, azokat haladéktalanul orvosolni fogja.

— Revízió alá vesszük a vámnomenklaturát és ezzel az ország kereskedelmi életének egyik legjelentősebb problémája nyer megoldást. Az iparvédelem principiumait

ugy fogjuk aplikálni, hogy mindenben csak a nemzeti ipar és kereskedelem érdekeit szolgálja.

Ezeket nyilatkozta az ipar- és kereskedelemügyi miniszterünk, aktivitásának első napjaiban. A kereskedelmi élet reprezentánsait a kijelentések teljes mértékben megnyugtatták.

1.—, tehén extrem 1.40—1.50, prima 1.20—1.30, szekunda 1.—, tercia 0.90—1.—, sovány esontmarha 0.60—0.70 schilling.

A november 14-én megtartott st. marxi sertésvásárra felhajtottak összesen 4963 zsirsertést és 13 ezer 180 hussertést. Származási helyek szerint a felhajtott mennyiség a következőképpen oszlott meg: *Magyarországból* 866 zsirsertést, 40 hussertést, *Lengyelországból* 11.217 hussertést, *Romániából* 1180 zsirsertést és 1419 hussertést, *Jugoszláviából* 2917 zsirsertést és 504 darab hussertést.

A vásár ugy zsirsertésben, mint hussertésben lanya volt. Az árak a következőképpen alakultak: prima zsirsertés 2.20—2.30, öreg zsirsertés 1.90—2.—, szedettzsirsertés 1.90—2.20, angol keresztzsirsertés 2—2.25 és hussertés 1.60—2.20 schilling kilónkénti élősúlyban.

Románia nagy tengeri szállítványokat eszközül Magyarországra

Nagy román tengerikínálattal okolják meg a budapesti tengeri krachot — Jugoszláv és argentinai kukoricát is importálnak

Budapesti tudósítónk jelentése

A „Pesti Tözsde” e heti száma nagy cikkben foglalkozik a magyar tengeri rzeselochal. A lap szerint a gabonapiacra ezen a héten a tengeriület állott az érdeklődés e ötériben zsal kapcsolatban, hogy egy a határidőpiacra, mint pedig a készáruvááron nagy áresések voltak. Eleinte annak tulajdonították a lanyhullást, hogy a belföld egyes vidékein, így például a Dunántulon nagyobb tét-lekben kínálták a tengerit a minőség garantálásával. A vételkedv azonban minimális volt, mert arról terjedtek el hírek hogy

román szárított kukoricát ab határidőpiacra november—december 26—26.50 pengőn kínálnak nagy télekben eladásra.

Néhány napon át tényleg ennek a hírek a hatása alatt állott a piac de azután a határidőpiacra fedzővásárlások következtek, mert tulajdonosok tartották a román nagy tengerikínálattól terjesztett híreket.

Az heti nagy áresés után és a határidőpiacra az áresés következően teljesített nagyobbarányu fedzővásárlással kapcsolatban az érdeklődés ebben az ügyben a gabonapiacra, ahol azt a felvilágosítást kaptuk, hogy

Romániából, illetve bihar- és aradmegyei vidékekről és Jugoszlávia torontálmegyei állomásairól tényleg érkeztek tengeri-ajátlatok november—december és januári szállítás feltételeivel.

Az ajánlott áru olcsónak is tünt fel azáltal, hogy Magyarország ama részeibe is gravitált és pedig Csanád, Békés, és Csongrád megyébe is, ahol eddig legdrágább volt a tengeri és így ebben a relációban olcsóbbodott is legerősebben, mintegy másfél pengővel a teli tengerinek az ára.

Egyébként néhány vagon jugoszláv tengerit decemberi szállításra, elvámolva 26.75 pengős áron, kötötték szegedi paritásra, míg a román áru ugyancsak elvámolva december—januárra 27 pengő Oroszára—hódmezővásárhelyi paritásában. Az a kér és jutott tehát az érdeklődés előterébe, hogy

ez a tengeri milyen minőségben fog a magyar piacra megérkezni, mert tisztán ettől függ az üzlet rentabilitása.

Tudni kell ugyanis, hogy dunántúli magyar tengerit novemberi szállításra 25—25.50 pengőn ajánlanak budapesti paritásra és annak ellenében, hogy az eladó garantálja a minőséget, nem igen mernek belőle üzleteket kötni, mert az eddigi tapasztalatok szerint

az eddig elszállított morzsolt tengeri egy része romlott, meleg, dohos állapotban érkezett meg még közelebbi, 100 kilométeren belüli távolságra is.

A tengeri gyenge minősége kitűnik abból is, hogy a mostanában Dunántulról Tiszavidékre szállított c% vestengeri egy része is melegen és kicsirázottan érkezett meg.

Ezért van még mindig szükség a külföldi, főleg argentinai kukoricára, amely eddig Passau és Re-

gensburgon keresztül hajón érkezett hozzánk. Az ára azonban annyira emelkedett Hamburgban, hogy újabb rakományokra ebből az utirányból nem igen lehet számítani, úgy hogy Magyarország

Az UGIR sürgeti az egyszázalékos forgalmi adó eltörlését és a kiviteli politika megváltoztatását

A kiviteli vámok leszállítása ellenére is visszaesett Románia exportja — Az exportok visszaesését egyébként az illetékes gazdasági tényezők akciói is igazolják

Mintegy tíz napi várakozás után amelyet a közbejött politikai események tettek szükségessé, az UGIR kolozsvári igazgatósága ismét folytatja azt a két akcióját, amely őszi munkaprogramjának legfontosabb pontjait képezi. Az egyik akció

arra irányul, hogy a kormány szüntesse meg az exportra kerülő áruk után fizetendő egyszázalékos forgalmi adót.

Ennek a követelésnek igazolására az UGIR kimutatást készített mindazokról az árukról, amelyekről

az egyszázalékos forgalmi adó illuzóriusá teszi a nagy nehézségek árán kivított exportvám-leszállításokat.

Az exportcikkék egész soránál ugyanis ez az egy százalékos 10—50-szeresen haladja meg a leszállított kiviteli vámokat, amelyek ilyenformán semmiféle reális megkönnyebbitést nem jelentenek az export szempontjából.

A gyáripárosok ebben a kérdésben memorandumot is szerkesztettek, amely hivatalos statisztikai adatok alapján kimutatja, hogy éppen a kiviteli vámok leszállítása óta egyes cikkeknél az export lényegesen visszafejlődött. Ez a helyzet például a bőrárunknál, textilcikkeknél, a cukornál és cukorgyártmányoknál, a gabonánál és lisztnél, valamint a kerámiai és agyagárunknál, amely cikkekből Románia tekintélyes mennyiséget tudna a Balkán-államokba és Keletre exportálni, de éppen

az egyszázalékos forgalmi adó miatt a román áruk elvesztették versenyképességüket a külföldi exportcikkekekkel szemben.

A forgalmi adónak az exportárunknál való megszüntetése az UGIR már a liberális kormánytól kapott kedvező ígéretet. Bratianu Vintila ugyanis megígérte a gyáripárosoknak, hogy mihelyt sikerül a külföldi kölesönt megkötnie, haladéktalanul módosítani fogja a forgalmi adó-törvényt. Amennyiben a liberális kormány továbbra is hivatalában maradt volna, az exportcikkék egyszázalékos forgalmi adója 1929 január elsejével megszűnt volna. Az UGIR reméli azonban,

szükséglete Trieszten át, vasúti áruval fog kielégíteni. Ez a va uti áru tekintve véve, hogy a kukoricabóletta 75 fillér, elvámolva Budapestre 31.25-be kerül ezid szerint.

Ez a különböző körülmény befolyásolta azután a készáru alakulását, amely akkor is lanyha volt, amidőn a határidőpiacra fedzővásárlások következtében jaultak az árak. Annak ellenére tehát, hogy szakértő körök cáfolják a román nagy tengerikínálattól terjesztett híreket, a belföldön a vételkedv minimális, mert a lakarmányhiány lényegesen enyhült a hosszantartó, kedvező idő áras következtében, úgy, hogy általános vélemény szerint most főképpen a külföldi hírektől függ, hogy lesznek-e, vagy nem nagyobb ármozgalmak a belföldi tengeri piacon.

hogy az új kormány, amelytől sokkal konciliánsabb és racionálisabb gazdasági politikát vár az ország, nem fog elzárkózni az ipar erre vonatkozó kívánságának teljesítése elől.

A másik akció, amely ugyanesak a kormányválság miatt akadt meg szintén a kiviteli politika megváltoztatását célozza és oda irányul, hogy

Árupiac

Gabona és Tényipiac

A kormányválság után, mely a gabonapiacra nagyon érezhető volt, az üzletek lényegesen ellanyhultak, elhez járul még az, hogy a külföldi vételkedv egyedül tengeriben érezhető, míg a többi mezőgazdasági termékeknel az eladás teljesen vontatott és valószínű, hogy a külföldi kölesön, illetve valutastabilizálásig ez a tartzkodás nem is fog változni.

Lényegesen megolesult a bab, melyben pár héttel ezelőtt még Németország erős vevőként jelentkezett és így az árak szilárdak voltak, azonban ugylátszik, hogy a német piac a szükségletét momentán fedezte,

mert a további német vásárlások megszüntek. Ennek tulajdonítható, hogy a két hét előtti 21 lejes árról a bab 17.50 lejre esett.

Buzában a vételkedv teljesen ellanyhult, ára 695—700 lej.

Árpa teljesen üzlettelen, feladóállomáson 530—540 lej.

Zab 580—590 lej.

Korpa zsák nélkül ab feladóállomás 410—420 lej.

Tengeriben a vételkedv még mindig fokozódik, azonban a zidei romn tengeri még nem szllítóképés, mert egy hosszabb szállítás alatt a még nedves tengeri felmelegszik és így nagyfokú romlásnak van kitéve. Új tengeri 530—540 lej, míg szállítóképés száraz tengeri 620—630 lej körül mozog.

Fűszer- és gyarmatáru

Fűszeráruban a leglényegesebb árváltozást a paprika mutat, mely Magyarországon a tavalyi árak kétszeresére emelkedett és így az a helyzet

az egyes exportcikkeknél még érvényben lévő és indokolatlanul magas vámokat a kormány változtassa át egyszerű statisztikai vámokká.

Ezen a téren különösen a tölgyfakivitel megkönnyítését kívánja az UGIR. Így például egy vagon tölgytűzifa exportvámja ma is 1000 lej, a tölgy-fűrészáru vámjá pedig vagononként 5000 lej. Ezek a magas vámok semmiképpen sem indokoltak, viszont lehetetlenné teszik az exportot, miáltal milliárdos értékek pusztulnak el a nemzeti vagyontól. Egyfelől ugyanis a már kitermelt tölgyfát nem lehet exportálni, másfelől pedig az exportlehetőségek hiánya következtében senki sem vásárol tölgyfaerdőket, a már megvett erdőket pedig a tulajdonosok nem merik kitermelni.

Ez a helyzet azonban nemcsak a faipart érinti súlyosan, hanem tekintélyes veszteségeket jelent az államkincstárra nézve is.

A jelenlegi magas vámok miatt ugyanis tölgyfában csakis speciális árut exportálnak, azt is minimális mennyiségben, úgyhogy az állam vámbevételci ezekből a cikkekből jelentéktelenek. Ezenkívül azonban tudvalevő, hogy a tölgyfaerdők legnagyobb része az állam tulajdonát képezik és minthogy azokat senki sem vásárolja, az államra, mint magángazdasági félre ezzel is hatalmas károk háramlanak.

állott elő, hogy a távolabbi spanyol paprika jutott előtérbe, mely dacára a nagy fuvardijkának, még mindig olcsóbb, mint a szegedi paprika. A belföldi, esanádvidéki paprikamalmok még mindig olesnez,er,(téve. qitET még nem kezdtek meg az eladást, miután terméseiket még nem örölték meg. Édes-nemes paprika szegedi 230, félédes 210, merkantill 80 lej.

Kávében a belföldi fogyasztás még nem érte el a tavalyi méreteket, azonban érezhető a vámszabadraktárak hiánya, miért is a kereskedők csak kisebb mennyiségeket hoznak be, mert a nagyobb mennyiség utáni vámokat nem képesek fizetni. Nagy áreltolódások nincsenek. A kommere Santus extra prime 120—125, Salvador 140, míg az egész olesó Minas 100 lejkörül mozog.

Teában árváltozás nincs, a konstanci teakereskedők a romániai szükséglet nagy részét fedezni képesek. A külföldön mutatkozó ár-emelkedés nálunk még nem érezhető, miután újabb kötések nem történtek.

Motorolajban árváltozás nincs. Tészetaneműek változatlanok, makaroni vagontételekben 26.50 lej.

Petroleum hivatalos ára 7.20 lej, azonban a kartel mögött a gyárak ennél olcsóbb áron is kínálnak petróleumot. Könnyűbenzin 16.20 lej, ennél azonban további áresés várható.

Rízben a forgalom minimális mai ára Rangon 17.50, Japán 19, Putna 20, Rangon glasse 18 lej.

A rossz vámnomenklatúra miatt hatalmas visszaesést mutat Románia kivitele

**Az új kormányynak változtatni kell a helyzeten
Az UGIR akciót indít az 1 százalékos forgalmi
adó és a tulmagas kiviteli vámok ellen**

Románia az idén gabonájának egyharmadát exportálta a tavalyival szemben

A rezsimváltozás igen érthetően a legkülönbözőbb gazdasági körökben is nagy izgalmat idézett elő. Minden szakmában feltámad a remény, hogy az új kormány új rendszert léptet életbe, amely majd a sérelmeket orvosolni fogja. A bukaresti cseményeket a legnagyobb érdeklődéssel a gabonások kísérik, akiknél ebben a pillanatban egy új kormány a legaktuálisabb problémát tudná megoldani. Románia, mint sok állam, itt áll hatalmas gabonafeleslegeivel és képtelen azt ekszportálni, nem tudja a világpiacra vinni, hogy versenyre keljen az idegen ekszportárival.

Romániában vagonként 3 font ekszporttaksa van és 2 százalékos vámilleték, ami lehetetlenné tesz minden konkurrenciát

és kiküszöböl minden reményt arra nézve, hogy ebből az országból gabonát lehessen a külföldre kivinni. Elég utalnunk a most megjelent külkereskedelmi mérlegkimutatásunkra, melyből az adatok statisztikusan igazolják, hogy

az idén az első kilenc hónapban csak egyharmadát vittük ki annak a tavalyi gabonamennyiségnek.

A leköszönt kormány igazán mindent elkövetett, hogy a lehető legsúlyosabb tehertételekkel akadályozza meg gabonakivitelünket akkor, amikor például Németország azzal akarja elősegíteni a buza ekszportot, hogy minden egyes vagon után az ekszportáló termelőnek 35 aranyármarca jutalmat fizet állami támogatásként.

Ez az összeg ugyanannyi, mint a beviteli vám. Németország mint tudvalevő, importáló állam, amely buzahezatalra szorul. A kiviteli kedvezmény, továbbá a Törökországgal fennálló kedvező vámszerződése révén buzáját a világparitási áron felül tudja értékesíteni, viszont ha a későbbi hónapokban behozatalra szorul majd, az elsőrangú minőségű buzával sokkal olcsóbban fogja tudni visszafedezni. Hasonlóan

jelentékeny fúvárkedvezmény van Magyarországon is,

ahol az állam ennek a behozásával akarja kereskedelmi mérlegét rendezni. Éppen most történt, hogy Magyarországon 100 ezer métermázsás buzával addott el Svájcban és ugyanakkor Törökországnak is ad el nagy tételekben, tekintve, hogy a két állam között egy igen kedvező vámszerződés van, mely Magyarországot igen sok európai állammal szemben előnybehelyezi. Sajnos,

Romániának ezideig nincs ilyen szerződése,

sőt még kormányától azt sem tudja megkapni, hogy legalább olyan kedvező körülmények között próbáljon ekszportálni, mely lehetővé teszi, hogy a világpiacra ez az ország konkurenciaképesen vegye fel a versenyt. A gabonaszakma minden reménye tehát ma abban összpontosul, hogy az új kormány revízió alá fogja

venni a régi kormány kiviteli intézkedéseit, ezzel Románia számára lehetővé fogja tenni a gabonakivitel.

Az elmúlt két hét folyamán Romániában

a buzaárak tovább estek,

aminek természetes oka az, hogy még mindig nem tudnak ekszportra szert tenni. Ezzel szemben meg kell állapítani még azt is, hogy a külföldi piac hasonlóképpen lanyhul. A lisztelhelyezés ugyszólván teljesen szünetel. A lisztvevők nálunk nem tudják átvinni későbbi spekulációs lisztkecséiket, amelyeket így a malmok kénytelenek prolongálni. Magától értetődik, hogy a malmaknál ilyen módon a vásárkedv teljesen megszűnt. Az elmúlt hetén Besszarabia részéről volt kisebb érdeklődés. A 700-as árat a 690-es váltotta fel. Január, február 720-730-al volt üzlet.

A további buzaáralakításra a legnagyobb kihatással valószínűleg a külföld lesz,

elsősorban is Argentína és Ausztrália termése. Az ottani terméskilátások általában jobbák, mint tavaly ugyanebben az időben.

A tengeri piacán erősen lanyha irányzat

tapasztalható. A beérkezett jelentések szerint a termésünk sokkal nagyobb, mint azt eddig hittük. A tavalyinak körülbelül 60-70 százalé-

kát teszi ki. Minősége azonban még rossz erősen liszttartalmu gyorsan romlik. Így kivitelre tehát gondolni sem lehet még akkor sem, ha az ár különben megfelelő.

Erős tételekben kínálnak erdélyi tengerit, egészséges érkezést garantálva 630-al ab bányási állomás. Ez természetesen igen erős konkurrenciát jelent a bányási termelőknek, akik 640-en alul nem is akarnak szóbaállni.

Európa tengeri szükségletét amerikai és argentiniai tengerivel fogja fedezni.

Árpában külföldön erős lanyhaság volt tapasztalható a különböző piacokon.

Az árpaár körülbelül 4000 lejjele esett az utóbbi hetekben. Belföldön nagy az üzlettelenség, 620 lejjele van kínálat.

A zabpiac üzletelen.

A fogyasztás csak nagyon kevés árut tud felvenni. A katonaság már fedezte szükségletét. Ára körülbelül 620 lej.

Az olajosmagvakból csupán napraforgó magban van üzlet.

Igen élénk kereslet nyilvánult meg 7 lejes áralapon. Az olajpogácsa üzlet ugyancsak lanyha. Ár 670-680 lej.

A babüzlet az utóbbi napokban teljesen ellanyhult,

erős kínálat van 21 lejjele.

Cea mai mare fabrică de piele Gheorghe Krausz & Co. din Banat în insolvență

Incheierea unui acord cu creditorii

In ziarele din Ardeal și Banat de săptămâni circulă șovonul, că fabrica de piele Krausz & Co. din Timișoara, care este cea mai mare fabrică de acest soi de produse în Banat, se luptă cu mari greutăți de plată. Zilele aceste fabrica în fine și-a anunțat insolvența și oficios,

oferind creditorilor o cotă de 65-70%

în decursul tratativelor pornite pentru încheierea unui acord.

Unele versiuni ne evidențiază, că fabrica Krausz & Co. din Timișoara, are o avere de cam 25 milioane, pe când pasivul i-se cifrează la 40 milioane. Dar alte versiuni: conclud că

fabrica față de 35-40 milioane

pasivele are o acoperire de 15 milioane

și astfel creditorilor nu le va putea plăti mai mult de circa 30%.

Creditorii, pentru lichidarea averei, pe care o are fabrica, și-au înființat o comisie de lichidare, din care fac parte dnii: Albrecht director dela Casa Generală de Economii din Sibiu, director Hugó Nemes, director Ronay în calitate de contabil-experti, iar dnii: Eugen Deutsch și Emanoil Frankl, comercianți de piele, în calitate de specialiști-experti, pe când dl dr. Kinszky în calitate de chimist.

În legătură cu aceste se anunță, că un director dela „Creditul Industrial” a urmărit tratative

în Timișoara cu dl dr. Jakobi, direc-

torul fabricii de ghețe „Turul”, care are polițe în valoare de 12 milioane la portofoliul insolvenței, firma Krausz având 10 milioane dela Creditul Industrial.

Fabrica era întreprinderea cea mai mare în această branșă din localitate, iar proprietarii firmei s'au bucurat de o mare simpatie și perfectă încredere în lumea bancară și industrială. Pe baza aceasta au obținut credite însumate dela toate băncile din Timișoara. Fabrica Krausz et Co. era cunoscută ca o întreprindere foarte bine condusă care lucrează cu un profit însemnat.

Întreprinderea e datoare numai pentru piele brută cu vre-o 22 milioane, din care o singură societate anon. pentru comerțul produselor brute, are de primit 4 milioane. Banca Comercială Italiană din Timișoara e interesată cu un milion și jumătate, Prima Cassă de Păstrare Timișoreană cu 700.000 lei și mulți particulari cu sume mai mici.

Fabrica va luera deocamdată până când pieile în curs de prelucrare vor fi gata. După aceasta ea își va înceta activitatea până la aranjarea crizei. E probabil că creditorii vor prelua pe seama lor fabrica de pielărie Krausz et Comp.

Piața germană și nucile românești

Din informațiunile primite la Ministerul agriculturii rezultă că, în anul curent recolta nucilor în Franța a fost slabă.

Din această cauză importatorii germani vor fi nevoiți, a da mai mare atenție nucilor românești.

Cu această ocaziune ne putem afirma mai bine pe piața germană, unde până acum nucile franceze superioare mai cu seamă în celace privește asortarea, ne făceau o mare concurență, nucile noastre fiind cotate de calitate II-a.

Se impune și Ministerul recomandă pentru câștigarea pieței germane a face și noi asortarea și prepararea lor cât mai scrupuloasă în vederea exportului și se atrage atențiunea celor interesați asupra acestui fapt, pentru a se putea schimba părerea ce germanii au asupra nucilor românești, nu atât din cauza calității lor, cât din cauza proastei condiționări, ambalării și mai cu seamă a lipsei de corectitudine la greutate.

Nagyvárad szerkesztőségünk:

Ötvös Béla

Orádea-Mare, Str. Oltenia (volt Csengeri ucca) 6.

BEREA „**URSUS**” este excelentă
Az „URSUS” sör a legjobb

Dela schimbarea regimului așteaptă mult exportul României

Imensul excedent exportabil al Argentiniei — Egiptul importă grâu german — Noui sporuri de taxe la importul grâului în Italia — România va exporta porumb Orzul amenințat să rămâie

Bursele americane sunt în seria scăderilor pentru grâne, lucru considerat pretutindeni ca ceva obișnuit.

Nu se observă niciăeri vre-un interes pentru acest articol din cauza rezervei pe care și-au impus-o morile lip-site, în general, de debușuri pentru făinele lor, acumulate în stocuri imense.

Disponibilitățile enorme de grâne în țările exportatoare și perspectivele strălucite ale noilor recolte în Argentina și Australia,

exercită o presiune asupra deținătorilor doritori de a se desface, cu orice preț, de stocurile lor.

Iată și un raport al guvernului din Argentina pronosticând o producție cu 20 la sută peste aceea din anul trecut,

ceea ce ar însemna circa 7 milioane și jumătate de tone de grâu, care cu jumătate milion rămase din vechea recoltă formează opt milioane,

din care consumul intern absoarbe vre-o două și jumătate milioane. Rezultă 5 și jum. milioane de tone de grâu excedent exportabil pentru campania 1928—29.

Dacă până la strângerea recoltei în Argentina și Australia n'ar surveni surprize,

problema plasării imenselor cantități de grâu până la livrarea recoltelor celorlalte emisfere, adică până în toamna viitoare, va fi foarte greu de rezolvat,

în mai toate țările exportatoare, a căror cultivatori nu mai găsește nici o rentabilitate la prețurile joase de azi, susceptibile încă de noi scăderi din lipsa de întreținere.

De pe acum producătorii din Canada întreținută o parte din grânele lor grâne inferioare pentru nutrețul de vite, revenind mai ieftin decât oarzele și ovăzurile destinate exportului. Ar urma cu timpul

ca grâul să intre în concurență cu celelalte articole de furaj,

care sunt încă relativ mai scumpe și mai rentabile pentru producători.

Expedițiile mondiale de grâu

Expedițiile mondiale de grâu și făină au fost pentru săptămâna trecută de circa 410.000 tone față de 390.000 tone în cea care i-a precedat.

Din Argentina

s'au încărcat în ultima săptămână, pentru Europa, vre-o 95.000 tone de porumb vechiu,

contra 120.000 tone cu o săptămână mai înainte.

Grâu german în Egipt

Germania continuă să exporte grânele ei până și în Egipt care din cauza ieftinității le cumpără și le amestecă cu grâne din America și alte părți, cu care noi nu suntem în stare să concurăm, deși suntem pe mare

mult mai apropiați decât alte țări exportatoare de grâu.

În Italia producția grâului, prote-

jată de stat, n'a putut ține piept concurenței altor proveniente importate la prețuri care nimiciseră rentabilitatea produselor indigene. S'a recurs din nou la sporirea taxelor la intrarea grâului străin, astfel că

morile sunt silit să întrebuințeze deocamdată grâul italianesc în avantajul producției naționale.

Supraproducția mondială de grâu, cu toată lipsa acestui aliment în Rusia care înainte de război conta ca a doua țară exportatoare de cereale după America, va provoca ca și în orice supraproducție, fenomene economice de care toți factorii interesați vor trebui să țină seamă.

Toate aceste faze n'au schimbat deloc situația piețelor noastre interne, unde

grâul este puțin oferit și la aceleași prețuri, absolut inconvenabile pentru export.

De altfel străinătatea nici că se mai interesează de acest produs agricol, rămas la discreția consumului intern.

Porumburile noi au dat loc la câteva tranzacțiuni cu Italia, care pare suprasaturată de porumburile sosită din La Plata. Ea este

totuși dispusă să cumpere numai pentru livrările din Decembrie încolo,

și la prețuri mult sub paritatea costului de astăzi, astfel că șansele pen-

HIREK

MEGJELENT „CLUJ ÉS VIDÉKE TELEFONELŐFIZETŐK NEVJEGYZÉKE”. Igy hírdetnek napok óta egy telefon-könyvet mindenki előtt ismerni len egyének, akik a Cluj és vidéke telefonel-fizetők névsorából egy rosszul sikerült reprodukciót hoztak forgalomba. Bár ezen nevjegyzékre, amely tele van hibákkal, kihagyásokkal és rossz címekkel, kár sorokat is áldozni, mégis, hogy az ipari és kereskedelmi köröket megóvjuk attól, hogy erre pénzt áldozzanak, továbbá, midőn a postaigazgatóság figyelmét felhívjuk, megállapítjuk egyuttal azt is, hogy ez a könyv teljesen használhatatlan. A postaigazgatóság adjon ki saját maga az előfizetők névsoráról egy pontos jegyzéket saját regijében, amelyet a közönség használhatna és amelyért a költségeket az érdekelt felek szívesen viselnek. Ne engedje azonban a posta, hogy hivatalnokok spekuláljanak a posta rovására, amelynek presztizsét egyáltalán nem növelt az ilyen kontár munka, mint a frissen született telefon-könyv.

December 3. és 10-ike között lesz az aradi kereskedő-hét. Tudvalevő, hogy Nagyvárad mintájára az aradi kereskedelmi és iparkamara is elhatározta egy

tró asemena afaceri sunt aproape nule.

Avem porumb și pentru exp. rt

Oricum se constată că împotriva așteptărilor și prevederilor, recolta porumbului nu numai că va îndestuli nevoile țării, dar va mai da un surplus oarecare și pentru export

în campania viitoare de primăvară dacă prețurile se vor acomoda celor din străinătate.

Este îmbucurător că dela 100.000 lei vagonul, populația este în măsură să se alimenteze cu 50—60.000 lei, adică cu jumătatea prețului plătit în August—Septembrie.

Condițiunile porumbului nou nu permit transportul lui mai îndelungat pe mare,

așa că exportatorii se feresc de a se ocupa de el în această direcție, din cauza marilor riscuri.

Orzul e prea scump

Oarzele n'au putut rezista mai multă vreme acalmiei generale, mai cu seamă că oarzele din Canada de calitate aleasă și de 67 kg. greutate hectolitrică sunt oferite cu fl. 10.20 pentru Decembrie pe când ale noastre de kg. 60 cu 5 la sută costă fl. 10.70 sau cu 3500 lei la vagon mai scump.

Această disparitate

exclde posibilitățile de afaceri pentru export,

care va putea deveni mai activ îndată ce deținătorii de orez vor face concesiuni potrivite târgurilor din afară. Altminteri oarzele noastre vor ierna în întrepositele docurilor.

Fasolea, articol de lux care ajunsesse până la 220.000 lei vagonul pentru a scobori iarăși la 170.000, nu prezintă interes mare, ca și ovăzurile, de altfel tratate aproape exclusiv pentru consumul intern.

Navlurile sunt ferme din cauza tonagiului mai rar.

nagyszabásu kereskedő-hét megrendezését. Eredetileg december 9. és 16. közöttre tervezték a kereskedő-hét megtartását, utóbb azonban az egybeeső parlamenti választásokra való tekintettel elhatározták, hogy az országos jellegű kereskedőkongresszussal összekötött vásárt december 3. és 10-ike között fogják megtartani. A vásár tartama alatt, amelyre nagyarányú előkészületek indultak meg, a közönség valószínűleg utazási kedvezményt, a vásárlásoknál pedig 5—10 százalékos árengedményt fog kapni.

Országos italkereskedő-kongresszus lesz januárban. A falusi kereskedők országos szövetsége a vásárnap lezajlott országos kereskedőkongresszus kedvező határozatai alapján úgy döntött, hogy külön kongresszusra hívja össze a szeszitalkereskedőket az egész ország területéről. A kongresszust január 6-ikán és 7-ikén fogják megtartani a bukaresti Eforteremben.

Blank Arisztid és Veith Béla kintüntetése. A liberális kormány távozása előtt az ország politikai és közgazdasági életnek több kimagasló személyiségét terjesztette fel kintüntetésre. A felterjesztés alapján Blank Arisztid, a Banca Marmorosch vezérigazgatója a román csillagrend tisztí nagykeresztjét. Veith Béla mérnök pedig a Resica volt vezérigazgatója, most pedig administrator deleguēja a

román koronarend tisztí nagykeresztjét kapta meg.

Metilalkoholt csak pénzügyminiszteri engedéllyel szabad árusítani. A kolozsvári pénzügyigazgatóság a következő értesítés közlésére kérte fel lapunkat: Metilalkohol eladása csakis a pénzügyminisztérium által kiadott engedély alapján eszközölhető. Mindazok, akik ezen cikk eladásával foglalkozni akarnak, kötelesek engedélyt kérni a pénzügyminisztériumtól. Azok, akik metilalkoholt engedély nélkül fognak árusítani, kihágást követnek el és ellenük a törvényes büntetőrendelkezéseket fogják alkalmazni.

Óriási méreteket ölt a baisse a budapesti értéktőzsdén. Budapestről jelentik: A budapesti tőzsde részvényeinek árcsökkenése tovább tart és néhány részvény eddig még nem tapasztalt mély pontot ért el. Az elmúlt év októberében is rossz volt a tőzsdei helyzet és általános vélemény szerint a további rosszabbodást lehetetlennek tartották. Ha pedig most a jegyzéseket a múlt év októberével összehasonlítják, úgy tovább átlag huszszázalékos árfolyamesés tapasztalható. A Ganz-Danubius részvények árfolyama ebben az évben 25 százalékkal esett, 179 pengőről 138 pengőre. A Ganz-villanyossági r.-t. részvényei pedig értékük egy harmadát veszítették el és árfolyamuk 167 pengőről 112-re esett. További nagyobb árfolyamvesztéséget szenvedtek a múlt év októberétől a Rima-részvények, amelyek 123 pengőről 101-re estek. Hasonló a helyzet a többi részvényeknél is. Igy a Magyar Cukoripar r.-t. részvényei 220-ról 167 pengőre, a Gummigyár r.-t. részvényei pedig 144 ről 90 pengőre zuhantak. Kiseb névértékű részvényeknél az árfolyamvesztés még jelentősebb. Vannak részvények, amelyek árfolyamértékük 50%-át veszítették el az elmúlt év óta.

Francia lap a román kölcsön ellen. A Hors Cote tőzsdelap cikket írt Romnia kölcsönéről, hangszulozván, hogy nagy kockázata taljerna, ha Franciaország a kölcsönakcióban résztvenne, a ivel szemben csak szentimentális kárpótlást nyerhetne, holott Franciaországnak üzleti ügyeit csak üzleti szemmel kell nézni. Romania kénytelen lesz az angol piacchoz fordulni és elfogadni annak petroliumkérdésben támasztott összes követéseit. A francia tőzsdének szigorúan távol kell maradn az ezektől a műveletektől, amelyek angol érdekeket szolgálnak és ellentétben állnak Franciaország érdekeivel.

Csődnyitás. A temesvári törvényszék Brandenburg Miklós zso bolyai vaskereskedő ellen aját kére n ére elrendelte a csődöt. Csődtömeggondnok Reichrath Miklós dr. zombolvai ügyvéd, heiveltese Nico-ra György dr. zomboljai ügyvéd. A követelések bejelentésének határideje dece ber 10.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara új elnöke. Aradról jelentik: Az idevaló kereskedelmi és a iparkamara legutóbbi ülésén Deutsch Andor nagykereskedőt elnökévé választotta. Ez a kintüntetés régi, kiváló kereskedő, aki egy emberöltőn át fáradozott a kereskedőosztály tevékenységének emelésére.

FONDAT IN ANUL 1812

J. SI C. KIMMEL S. P. A.

TIMISOARA

Instalație proprie pentru fabricarea:
TUICĂ, SLIVOVITZ ȘI COGNACFabrică de licheruri
Fabrică de butoaie

Mare deposit de vinuri și țuică en gros!

„MIRA“ légyfogó

minőségben legjobb, árban legolcsóbb.

Kérjen árajánlatot

Herczeg Géza vegyészeti gyártól, Cluj.

„CARMEN“FABRICA DE GHETE SOCIETATE ANONIMĂ
ORADEA

Ajánlja női luxus, trotteur és gyermekcipő gyártmányait

Adresa telegrafică „CARMENSHOE“

Prima Fabrică de Electricitate Română S. A.

Első Romániai Elektromosgyár Rt.

Cluj-Kolozsvár, III., Strada Călugărițelor No. 1.
(Apăca-utca, Erzsébet-fürdő.)

Saját gyártmányu szerelési és

magasfeszültségű anyagok. Mű-

szerek: Hartmann & Braun.

Szénkefék: Sächsische Dina-

mobürstenfabrik. Motorok!

Bayerische Motorenwerke

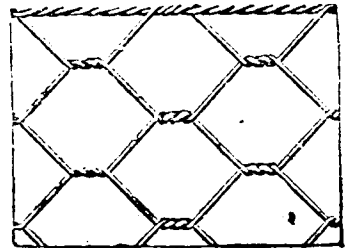
Adr. Telegr.: RELAIS. - Sürgöncim: RELAIS

Industria Textilă
Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din ArdealErdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár
Részvénytársaság

Többször csavart

horganyozott
sodronykerítésnégyféle luckbőségben, külön-
böző drótvastagságban szállít bár-
milyen mennyiségben, valamint
tűskéshuzal sodronyszöveteket,
vas- és rézbutorokat, sodrony-
ágybetéteket legolcsóbb árban

Pásztori és Hettmann

Erdély legnagyobb vas- és réz-
butorgyára B R A S O V. Gyár:
Hátsó-u. 66. Telefon: 481. Rak-
tár: Kórház-u. 32. Telefon: 48**„VICTORIA“**PRIMA FABRICA ARDELEANĂ DE PASMANTERIE ȘI ȘIRETURI
ELSŐ ERDELYI PASZOMÁNY ÉS ZSINORÁRUGYAR
Târgu-Mureș—Marosvásárhely

Produce:

șireturi pentru
ghete, trese, șireturi de
lama goufrate, suitașuri și dife-
rite articole de pasmanterie
de prima calitate

Gyárt:

mindennemű
cipőfűzőt, lámaszegőt,
sujtást, tressel borítást és külön-
böző speciális paszományárut
elsőrangú kivitelben

:: Telegram: Pasmanteria Victoria ::

**Kolozsvári Takarékpénzt.
és Hitelbank Részvénytárs.**

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7.

Fiókjai: Décs, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár,
Marosvásárhely és Nagyváradon. — ::**Saját tőkéi 85 millió lej**Minden bankügy-
letet legelő-
nyösebben
végez.Áruraktárai
a vasut
mellettEngedélyezett
devizahely.Betéteket
elfogad!Affiliat intézetek:
Torda-Aranyos Jármegei
Takarékpénztár Rt. Tordán
Alsófehérvármegyei Gaz-
dasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed Udvarhely-
megyei Takarékpénztár Rt.
Székelyudvarhelyen és
Sz. Kerestúron. Szászré-
gnyvidéki Takarékpénztár Rt.
Bank Rt. Biháron. Szamosu-
jvári Hitelbank Rt. Szamosújvár.**„Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság”**Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat. — Erdély és Bánát ipari, kereskedelmi és pénzügyi szaklapja
Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Strada Minerva No. 7. :: Telefon: 4-44.

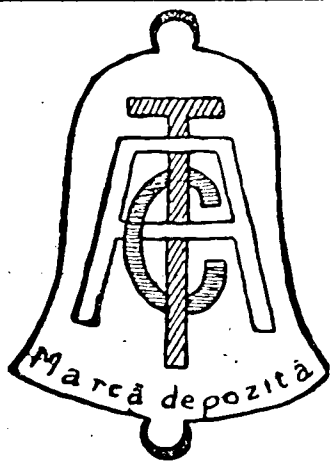
Director și răspunzător:
Igazgató és felelős szerk.: } **TRAIAN CHIRILĂ**

Abonamente — Előfizetési árak:

Iară pe un an . . .	{	Fentru particulari, comercianți și industriași	1000 lei	Jumătate an	{	600 lei
		Pentru bănci și instituțiuni financiare . . .	2000 lei			1200 lei
Belföldön egész évre	{	Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak	1000 lei	Félévre . . .	{	600 lei
		Bankoknak és pénzintézeteknek	2000 lei			1200 lei
		Pentru străinătate	1500 lei.			
		Külföldre				

Anunțuri — Hirdetések:

Pagina l. a. cm ²	}	20 lei
Cimlapon l. oldalon cm ² -ként		
In text	}	15 lei
Szövegdal		
Un sir garmond	}	80 lei
Egy garmond sor		

Cu această marcă este prevăzută
fiecare obiect de argint și lux fa-
bricat în fabrica

„TACĂMUL” din
CLUJ.

Fineță de 800!

Fabricațiile se pot procura în prăvăliile de
bijuterii mai bune. Numai pentru revanzători.
„Tacămul” fabrică de argintărie. Cluj,
Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4-82.
Adresa telegrafică: „Tacămul”.

Olvassa a

Keleti Ujság-ot

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA, COMERȚ ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 70.000.000

Sediul Social: Satu-Mare

Sucursale:

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI MIHAI.

Afiliațiuni:

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anonimă Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare.

Meghívó!

Magán- vagy üzleti ügyekbeni utazások alkalmával

Budapesten

a legkellémesebb otthont nyújtja a legelőnyö-
sebb feltételek mellett a keleti pályaudvar ér-
kezési oldalával szemben lévő

Grand Hotel **PARK** Nagyszálloda

BUDAPEST, VIII., Baross-tér 10. szám, mert

20% engedményt kap

mint ezen lap előfizetője olcsó szoba árainkból.

10% engedményt kap

olcsó éttermi árainkból. (Kitűnő házi konyha).

5 pengőt megtakarít

autótaxi költséget, mert gyalog átjöhét
egy perc alatt a pályaudvarról.

Nálunk otthon érzi magát!

Elsőrendű kiszolgálás, szigorúan családi jelleg.

Saját érdeke,

ezen előnyök folytán, hogy okvetlenül nálunk száll-
jon meg. Előzetes szobamegrendelés ajánlatos!

Industria Sârmei S.A. Cluj

UZINELE: CÂMPIA TURZII

Adresa telegrafică: „FERRUM” Cluj.
Telefon: 440, 347.

Sârmă lamina ă, fier de beton, cue de tot felul, sârmă ersă,
sârmă arămită, sârmă ghimpată, sârmă de oțel, incuietoare
de saci, arcuiri de mobile, agrape, sârmă zincată (galvanizată).

Hengerhuzal, betonvas, tûskeshuzal, acélhuzal, vashuzal, reze-
zett, vashuzal horganyzott, szög minden méretben, zsákkötözô
drótok, irodakapcsok, butorrugó, vashuzal, fényes, lágyított.

Walzdraht, Betoneisen, Drahtstifte jeder Art, Drahtgeglüht
blank, verkupfert, verzinkt, Stahldraht, Stacheldraht,
Möbelfedern, Werdernadein, Sackverschlüsse.

Banca „TRANSSYLVANIA” Bank

Soc. Anonimă. Bank Rt. Aktiengesellschaft.

Centrala — Központ — Zentrale
CLUJ—KOLOZSVAR.

Alapítottott: 1872-ben.

Alaptőke: 22 millió lei.

ucursale—Fiókiintézetek: Alba-Iulia—Gyulafehérvár, Ditrău—
Ditró, Gheorgheni—Gyergyószentmiklós, Mercuria-Ciuc—Csikszereda,
Sănmartin-Ciuc—Csikszenmárton, Târgul-Secuesc—Kézdivásárhely,
Turda—Torda, Uioara—Marosujvár. **Expozituri—Kirend-**
eltségek: Câmpia-Turzii—Aranyosgyéres, Ozun—Uzon, Toplița—
Románă—Maroshéviz.

Elfogad: **BETÉTEKET.**

Leszámitol: **VALTÓKA!**

Átutalásokat és meghitelezéseket az ország bár-
mely piacára gyorsan teljesít!

Vezérképvi-
seletét bírja a „**Gazdák**” Altalános Biztosító
Részvénytárs.-nak

Telegram: **TRANSSYLVANIABANK**

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj—Kolozsvar, Piața Unirii No. 9.
Fiókiintézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen

Saját tőkéi **36** millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben vé-
gez. — Engedélyezett devizahely. — At-
utalás a bel- és külföld bármely piacára.